

# פָנִים הַצְדִילִים



לעדים נים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: HB0548410475@gmail.com | 054-8410475

מיטב השידורים לרא פרסומות.  
מגדולי הרבניים לרא חדשות.  
24 כהן לשידור מהי | 03-3782000 | בAPPLICATION | [www.radio2000.co.il](http://www.radio2000.co.il)

במייל: HB0548410475@gmail.com | דוא"ל: 054-8410475

כונן: פנוי הצדיקים | פרשת מסע | ב' אב תשפ"ב | גיליון 211

# אם ראשונים כמלכים - המקובל האלקי רב שמשון מאוסטרופולי ר' י"ד

**המקובל האלקי הרב שמשון מאוסטרופולי ר' י"ד** – נולד בשנת ה'ש"ט (1600) בערך בקוריז בוולין. נקרא על שם זקנו, ר' שמשון ליווא מקרמיינץ. כשהיה צער לימים לא למד תורה. עשיר לkek'ו, שפעם אחת לבתו ואז ריבינו דרש דרוש עצום בגנלה ובנסתר. הוא סיפר לאביו, שפעם אחת היכא אותו בגל שהוא לא לומד תורה, והוא ברח לעיר. שם התגלה לו אליהו הנביא ולמד איתה. העיד על עצמו כי כבר בצעירותו למד את חכמת הקבלה. הגה"ק ר' צבי הירש הורביז כתוב על ריבינו: "איש אלקיים. רוח ה' דבר בו. הופיע רוח ה'... היה משולח אליו אחד מן הרופים מן המעוופפים... וכל דבריו נביאות ממש". שימש כמגיד מישרים באוסטרופולי ונקרא בפי כל ר' רבי שמשון המגיד. למד את תלמידיו בנגלה ובנסתר. מכל קצוי הארץ שלחו לריבינו בקשות לבאר אמרי חז"ל, רמזים בסודות התורה ובספריו הראשונים הקדומים. היו מגודלי ישראל שהתגגו לריבינו בגל העובדה שלימד את חכמת הקבלה ברבים – ביןיהם המהרש"א. מצד שני היו גאנונים, ביןיהם מה"ס עבדות הגראשווי, שעודדו אותו בכל כוחם לפרסם את חכמת הקבלה. בקי בנגלה ובנסתר, בסגולות וקבעה בעינויו. בכמה מקומות בכתביו גינה את עצמו מאד. בהקדמה של פטרו' דין ידין חתם 'עפר ארץ שמשון מאוסטרופולי'. באחד מאמריו כתוב "ולי השפל הדיות נראה". כל יום היה מגיע לריבינו מלאך מגיד כדי ללמד אותו סתרי תורה. חיבר אגרת שנחשבת כבעלת סגולה במיחוד בערב פסח. לפי המסורת, קריית האגרת היא סגולה לשמייה מפורענות לכל השנה.



באביב שנת ה'ת"ח (1648) התחיל מרד האיכרים הקוזקים במלכות פולין. בראש המורדים עמד צורר היהודים חמיליצקי ייש"ז. המורדים פרצו לשטחי האוקראינים שתחות שלטונו פולין. הם עברו מקום למקום, כשהם משאים נחלי דם, הרס וחורבן. היהודים היו תמיד, הריאנים להיגע ונמלטו מאימת הפוועדים. ריבינו ברח לפולניה שבמחוז ווהלין. ריבינו נרצח בזמן שהתפלל ב-ג' אב ה'ת"ח (1648). חי כ-48 שנים. הרה"ק רבי אליעזר צבי כתוב בשם אביו (האדמו"ר הרב יצחק אייזיק יהודיה יחיאל ספרין מקומנה שזכה עוד בילדותו לרוח-הקדושים) כי לריבינו הייתה את נשמת משיח בן יוסף. האדמו"ר ר' יעקב יצחק הורביז (החזזה מלובין) כתוב: "משיח בן אפרים יקבר את ישראל לארץ ישראל, כי נראה, שלא יירаг, כי היה מקיים בר' שמשון מאוסטרופולי ולא תקום פעםיים צירה" ('דברי אמת' פר' ויצא).

**אביו:** ר' פסח. **אימו:** בת רבי שמשון בן בצלאל ליווא מקרמיינץ (מגדולי הדור. אחיו של המהראל מפררג. ייחוס המשפחה מגיע עד דוד המלך). **רביותיו:** אביו – הצדיק ר' פסח, הганון ר' נתן נתן כהנא (אב"ד אוסטרואה). **תלמידיו:** הганונים רבי ישראלי סרוק, ר' יעקב קופל מזאסלב, ר' משה ברבי יהושע העשיל מהמברוג, ר' נתן נתן נתן הנבור. **מספרי:** דין ידין •ליקוטי שושנים •זאת חקמת הפסח •ניצוצי שמשון •בן מנוח – פירוש לאידרות.



ר' בינו התקשה בצעירותו בלימוד התורה, והיה שונה מאשר אחיו גדולי תורה. פעם בא עשיר והציג לאביו לחתת את ריבינו לחותן, אבל אביו סירב. העשיר אמר שיתן אלף רובל לנדייניא ולא הסכים והעליה את הנדייניא לסתוכמים גבוהים. אביו שאל: "בני הוא בור. למה אתה חוצה אותו לחתן?". אבל העשיר התעקש שאף על פי כן הוא מצוי חן בעינויו ונתרצז. בשבת שלפני החותונה ריבינו עלה על הבימה ודרש דרוש אחד בנגלה ודrhoש שני בנסתר. אביו התפלא ושאל אותו: "איך הגעת לזהאת?". ריבינו ענה לו כי יש לו נשמה גדולה מאד. בילדותו נפל פעם הקבוע מראשו, ואז נדבק בו הפט"א ולא נתן לו ללימוד תורה. יומ אחד אביו היכא אותו על ראשו עד שברחה לעיר. שם התגלה לו אליהו הנביא צריך לטוב ולמד איתה. על ידי המכות נשבר כוח הפט"א ונפתחו לו מעינות החכמה, ועלה מעלה מעלה בכוח נשמתו הגדולה.

**הרה"ק ר' גדליה מליניץ** (מח"ס 'תשואות חן') סיפר שהבעש"ט הק' לא רצה להיות באוסטרופולי והסביר, כי שם ר' שמשון (ריבינו) כבר תיקן את כל מה שהוא צריך, ולכן אין לו שום צורך להגיע לשם. גיסו של הבעש"ט הק', ר' גרשון, שבת פעם אחת באוסטרופולי. כשחזר משם הלך לבעש"ט ואמר לו: "השגת שם או גודל מר' שמשון". הבעש"ט הק' ענה לו כי הדבר לא יתכן. פעם אחת שלחו לבעש"ט בקשה להגיע לאוסטרופולי לצורך עניין מסוים. הבעש"ט הגיע. בסעודה ישב מול החלון הפתוח והביט מחוץ לחלון כל הזמן. ר' יוסף מקאמינקא תמה למשה הצדיק ורצה להבחן למה הבעש"ט מביט בחalon כל הזמן. כאשר הבעש"ט הסתובב, ר' יוסף סגר את החלון. כאשרה הבעש"ט שהחלון סגור, שוב פתחו אותו. ר' יוסף סגר שוב את החלון והבעש"ט פתח אותו, וכן עשה בפעם שלישית. בסוף הבעש"ט שאל: "מי סגר את החלון?" ר' יוסף אמר: "אני". הקור ונכנס לבית דרך החלון. הבעש"ט אמר לו: "אני רואה או גודל שמאיר מהארץ לרקייע. אני לא מבין למה האור נמצא שם". כששאל הבעש"ט הק', אמר לו כי בית-מדרשו של ריבינו היה שם בעבר, ובמקום שהבעש"ט ראה את האור, שם ישב ר' שמשון. כששמע את דבריהם, הבעש"ט אמר: "היום הבנתי את מה אמר ר' גרשון גיס".

# אם ראשונים כמלכים - הרב רפאל אנקווה צ"ל

הרב רפאל אנקווה צ"ל - נולד ב- ב' בטבת ה'תר"ח (1847) בעיר סלא שבמרוקו. משפטתו הינה מגורשי ספרד ומיהוסת עד לקבני קסטיליה וספרד. בן לשושלת רבניים ספרדיות. פירוש שם המשפחה 'אנקווה' הינו 'טוהר ונקיון כפים'. עוד בצעירותו נודע בחרכיו ושקדנותו. בעודו סמור על שולחן חותמו עלה ונעלמה בתורה ויראת שמיים.

עד שבגיל עשרים ושתיים מינחו חותמו כחבר בית הדין וכן כמורה צדק. באותו ימים ייסד ישיבה בעיר סאל אליה נהרו תלמידים רבים שספגו תורה, יראה, מידות, וחוכמה בכל ענפי היהדות. הייתה שללא רצה להתפרנס מן הרבנות, לפיכך עסוק בזמן מעט במסחר. בשנת ה'תרל"ט (1879) עלה חמיו לאי', והוא מונה לדין של בית הדין הרבני בסלא. כל ימי שקד באוהלה של תורה.

לאחר שהשליטן הצרפתי במרוקו בראשית תקופת הפורטוגטורות החילט, שיש להקים מוסד רב ראשי במדינה, כדי שיציג את היהודים מועצת הרבנים המליצה על רבינו ובשנת התרע"ח (1918) בהיותו בן שבעים ואחת מונה לשמש כרב הראשי של יהודי מרוקו ולראשות בית הדין הרבני ברבאט הבירה. מכל רוחבי העולם היהודי שיגרו אליו שאלות וספיקות, מארצאות אשכנז, צרפת ועד ערי איטליה וטורקיה, ארץ ישראל, עיראק ותימן.

נפטר בליל שבת קודש, ד' באב ה'תרצ"ה (1935). ח"כ-88 שנים. בהלווייתו, שנערכה למחירת כדי לאפשר להמוני להגיע מכל רוחבי מרוקו וצרצה נכחו כ-50,000 משתתפים, כולל נציגים צרפתיים ומוסלמים בכירים ומשלחות יהודיות מכל רוחבי מרוקו. 12 חכמי דורנו נשאו את מיטתו הטהורה ו-12 בעלי תקיעה תקעו והריעו בשופרות. מאותים ילדי תשב"ר צעדו בארכעה טורים וקרואו פרקי תהילים בנגינת אבל ויגון. שלושים ים נערכו הספדים בבתי מדရשות ברחבי העולם. **אבינו ר' מרדי. אחינו ר' אליהו, ר' מסעוד ור' עמרם. אשתנו:** בת ר' יששכר אסראף (ששירמש כאב"ד סאליל ולאחר שעלה ארצها שימש כרב העדה המערבית). **בתנו:** זהרא (נישאה לר' יוסף אנקווה). **מספרינו:** קרני רא"מ. על ש"ע •**פעמוני זהב ופעמוני וריםן**• על חושן משפט •**תועפות רא"מ**• ש"ת •**חידושי רא"מ**• חדד ותימא- חידושים על 12 מסכתות.

**ב** אחד הימים נודע לרביינו על נערה בת ישראל שמעיהה ללבת בלבוש, שאיןו אנו על פי ההלכה, כשרוועתיה אין מכוסות היטב. שלח רבינו רפאל שליח לאבי הנערה והזהיר על מעשיה של בתו, אולם הבת המשיכה במנהגה הרע ולא שינתה את סגנון לבושה, כשנודע לרבה אמר למקובי, תראו את אשר יקרה לנערה, ותכח ומיד התפשטו על ידיה של הנערה פצעים ו아버עות.

הנערה הבינה שהזה עונש, על אשר לא הלכה בלבוש צנוע והמרתה את פי הרב - ומיד כסתה את זרעוותיה. בבכי ובدموعות הבטיחה, שתחזור בתשובה ולא תחזור לסתורה. רבינו רפאל, התפלל עליה, ומיד נעלמו הפצעים.

**ב** בשנת ה'תרצ"ה בדורות קשה פקודה את מרוקו. למרבה הצער הייתה זו השנה השלישית ברציפות, שבה לא ירד גשםים ב민הה מספקת! אותן הרכוב ניכרו בכל פינה, מחيري המזון האמינו והקמץ נמכר ביקר רב. תושביה היהודים התכנסו בבתי הכנסת והתפללו בשבורן לב. הם הפלו את תחינותם לפני בורא העולם שיפתח את ארבות השמים ווישען מצחה זו. אולם נראה, כי התפלות שבוט ריקם.

כל תושבי מרוקו הבינו, כי אם תמשיך הבצורת - בקרוב מאד לא יהיה להם מה לאכול והם יגועו ברעבי המוסלמים אף הם התכנסו לטקס עצה לרגל המזב, והם הגיעו למסקנה, כי יש להפיל את כובד האחריות על היהודים, שכן ידוע שתפלת היהודים מתקבלת לפני בורא העולם.

מיד יצאה הגזרה, כי על היהודים להתפלל בכל כוחם, ואם חלילה לא יפתחו שעריהם, אז יישעו לע"ע ביהודים שפטים. בנוסף גזרו על רבינו, הגאון הרב רפאל אנקווה, כי עליו להעתיר ולהשתתף בתפלות בבית-ההרים, כשהוא יח' ברגליו. הנימוק שלם היה, כי במצב זה יתאמץ רבינו בתפילה. שכן אף המוסלמים האמינו, כי רבינו בקדושתו ובתפילתו יכול להוריד גשם! היהודים ניסו לבטל את רוע הגזרה, שכן פגיעה ברב עלולה להוביל לתוצאה הפוכה שלא יריד גשםים. אולם המוסלמים היו אויתנים בדעתם.

כאשר שמע זאת רבינו, הרהר עמוקות ואמר: "יכול אני להתפלל על הגוף, אך דעו לכם, לאחר שאס"ם את תפילתי והמטר ירד, אשיב את נשמתי לבוראה". הנוכחים נבהלו לשמע הדברים אלו ורבינו אמר: "עליכם לדעת, שכבר נגזרה הגזרה ואין להшибה. אני מוכן ומאזמנן למסור נפשי למען כל ישראל".

בשנים עגנה אחת לא נראתה. היהודים ובראשם הרב הגיעו לבית-ההרים ושם התפללו. והנה באחת התקדרו השמים, וגוף עד החל לרדת הארץ. הבצורת אומנם הסתיימה, אולם זמן קצר לאחר מכן חלה רבן אנוסות והшиб את נשמתו ליזירה ובמושרת נפש למען היהודים.



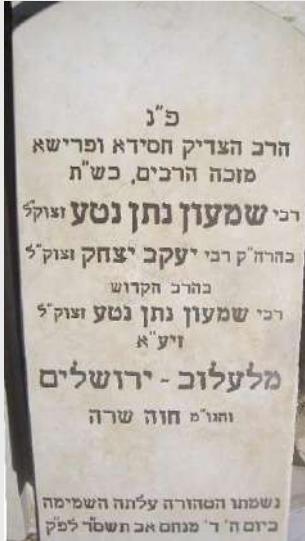
# אם ראשונים כמלכים - האדמו"ר הרב שמואן נתן בידרמן מלעלוב צ"ל

האדמו"ר הרב שמואן נתן נתן בידרמן ירושלים-מלעלוב צ"ל- נולד ב-ה כסלו ה'תר"ז (1929) בטבריה. בימי ילדותו התחנך בתלמוד תורה החסידי 'חי עולם'. כבר אז ניכר בו ניצוי להט קודש לעבודת הש"ת ולימוד התורה, ובוצין בוצין מקטפיה שכבר מימי נעוריו התבאלט ביראותו המופלאת ובמידותיו התרומיות והענקיות, ובתפילהו הנלהבות בסערת אש קודש. נודע בעבודת התפילה בקהל תעומות, ובמידת הענוה והאמת. עבד את ברואו בכל نفسه ומאודו בקדושה וטהרה, ולא עבר עלי חצות לילה ללא "תיקון חצות". תפילתו היו מן המפורשות ביותר. ניתת רגלו למתנות צדקה וחסד, והקדיש מזמניו היקר ועסק במסירות אין קץ בהשכנת שלום בבתי ישראל ובין אדם לחברו. ברוכתו עשו פרי ורבים פנו אליו ונושעו.



בעל רוח-הקדש. כל ימי נזהר היה בשמירה מופלאת על כל דבר מאכל שעמד להכניס אל פי. אפילו בשתיית כוס מים מצא מקום להחמיר ולהדר. על המים היה לעבור סינון במסוננת, עבר לשתייתם. לצורך הדבר התקנו מסנן על ברזי המים ובעהדרם מנע הרבי עצמו משתייתה. מעשה היה, בשנותיו האחרונות, שבת הרבי עם קREL חסידיו באטרה קדישא מירון לרוב חולשתו הוגשה לו כוס חמין להסביר את לבו. לתדהמת הקרובים, לא חס הרבי על גופו, והוא בכל תוקף לשנות מאותם מים, משומש שלא ראה בעצמו כי יש מסנן על ברז המים שמננו מלאו את המ商场. היה נזהר ומדקך בכל מילה ומילה שעמד להוציא מפיו, אם ראויה להיאמר אם לאו. בכל דקדוקיו וחומרותיו נזהר היה מאד לביל יגרמו הפרעה לאין מיהסובבים.

פעמים שאף וויתר על הקפדה שמנהר בה הרבה, ובלבד שלא יגוע שם בר' ישראל בסיבתה. בשנותיו האחרונות, הקים בית מדרש לפרק החסידים שעברו להtaggor בעיר בית שמש. ימים אחדים בטרם נפל למשכב, בישר הרבי לחסידים ברוב שמחה, כי זכה להשלים את המצווה התר"ג שבתורה נכתב ספר תורה מהודר ומפואר. נפטר ב-ד' אב ה'תשס"ד (2004). ח' כ-75 שנים. ציינו בהר-החזיתים בירושלים.



**סבא:** האדמו"ר רב' שמואן נתן נתן. **אבי:** האדמו"ר רב' יעקב יצחק. **אמו:** מרת חוה שרה (בת הרה"צ ר' אלתר חיים הלוי שיפמאן שו"ב צ"ל מה"ס 'לקוט חיים', מחשוב חסידי קארלין ומפארו העיר טבריה ומציאות רבי יצחק מדרaabטיש צ"ע"א והרה"ק בעל' באր מים חיים' צ"ע"א). **אשתו:** בת הגה"ח רב' דוב בער הירשמן. **מרבותיו:** ר' דוב בעריש יידנפאלד מטשעבן, ר' יהוחן פרלוב מטאלין-קארלין. **ילדיו:** האדמו"ר הרה"צ ר' אלתר ישראל מלעלוב-ירושלים (עומד בראש שתי הקהילות-קארלין). **נכדים:** האדמו"ר ר' יהוחן, ר' דוד, ר' חיים, ר' יוסף, ר' משה. **מתלמידיו הבולטים:** האדמו"ר ר' דוד טברסקי מרarehouse קאוא.

**ב** שנוטיו האחראות סבל קשות מכבים ברגליו, והרופא המליך על כדורים טבעיים שיש בהם להקל ולשכך מהכאבים. הרבי, שנשמר כל ימי על הנכנס לפיו, שלח לבדוק את מרכיבי התרופה אם כשרים הם בתכליות ההידור. אחר דרישתו, התברר כי אחד הרכיבים געשה משומן עופות טמאים וכמוון מיאן להסתהיע בתרופה. מוקובי, שלא יכולו לראותו מתיסר, הביאו לבתו את אחד מגדי'ו ההוראה שפסק כי אין בדבר כל חשש, והוסיף להסביר כי מאחר שנפלו הרכיבים ואינם ראויים לאכילת כלב, אין אסור באכילתם. אלא שהרבוי נותר בסירובו, והמשיך להתריער ביסורי. בಗילו' לב התנצל ואמר, כי "אכן מותרים הقدורים למאכל, אך מה עשה ואני אני מסוגל להכניסם לפוי".

**ב** ערב חג הסוכות, החל חשש מוקן בלבו שהוא ימנע מלהלכו בשל מחלתו ימנע מכך את מצוות הסוכה בלילה יום טוב וראשון של חג. כאשר בא מנהל המחלקה אל מיטתו לדרש בשלוומו, נזעך הרבי ושאלו, האם ניתן לרדת לסוכת בית הרפואה בלילה החג. הרופא שלא היה בקי בהלכות החג ולא ידע על הבדל בין מצוות הלילה הראשון לשאר הלילות, פנה לרבי והריגעו: "אל תלדאגו, שבעה ימים יש בחג, בימים האחראונים ועודאי יתאפשר כבר לרדת לסתוכה". כאשר שמע הרבי את תשובה התמלא צער ודאגה וכדרכו נתעטף בשתייה כואבת.

לאחר רגעים ספורים, החל המוניטור להראות עליה תלולה ומבילה בדפק הלב עד שסקנה נשקפה לו. הרופא הבכיר, אשר זה עתה שוחח בינו לבין, לא הבין את המתחולל לנגד עיניו. אחד מקורבי הרבי שנקה בשעת מעשה, פנה למנהל המחלקה וטען לו כי הדבר קרה בשל סירובו לאשר לו לקים את מצוות החג. אף כי לא האמין הרופא לדברים, פנה אל הרבי ולחש לאוזנו: "אם ירצה האדמו"ר בדוקא, יכול לרדת לסוכה עוד הלילה". לתקהמת כל הלילה.

**מ** עשה באברך מבני ירושלים שפרק את נורו ותינה בפניו על צרת נשפו כי נקלע לחובות כבדים ואין לו לחתם לבני ביתו. האברך שסביר כי קרוב הוא ודאי קיבל נתינה מכובדת, התאכזב לגלות בידו שטר של עשרים שקלים מкопלים, יצא בפח נפש. רק כאשר בא לביתו נכח לראות כי הרבי חשב מחשבות כיצד יהיה זה מתן בסתר שלא יבוש האברך, והטמין בתוך השטר הקטן, סכום גדול מאד.

**ג** עם בסעודת ראש חדש נקלע לבית מדרשו של רבינו בחורו מבוגר שהיה זקוק לישועה גדולה, וכשעבר בעת אמרית לח'ם בירכו ריבינו שעוד החודש הקרוב תבוא ישועתו, ואכן לחודש הבא בעת סעודת ראש חדש כבר בא הלה לקבל ברכת המזל טוב לאירועיו.

**ז** מן רב לאחר התפילה, היה רושם התפילה ניכר עליו. הטלית שgam בימי החורף היישומים ה'יתה רטובה לגמרי מדיצה של תפילה, כמו הגוף הלוות כלו ברטחת קודש. מיד' ים בסיום התפילה, היה שב על עצמו מראה נוראי של הגוף הקדוש הנופל באפיקת כוחות, כשהוא אינו חדל מלהתנשף בכבדות, כמו שזה עתה סימן عمل מפרק ומשבר. מספר שנים לפני פטירתו, חס שלא בטוב ונאלץ להתaszפ. אחד ממקוביו שחרד לשולמו, שלא את הרופא שטיפל בו, לדעת את שלום רבו. הרופא השיבו בהתפעלות: "דעתך אינה משנה, משומש שלאו הכל כי רבך אינו מתחשב בה. אולם אחד יכול אני לומר לך, כשהוא מתפלל הוא לא נמצא עמו כלל".

# אם ראשונים פמלאים – המקובל הרב אליהו ליאון לוי – הבא ליאון זצ"ל

המקובל הרב הצדיק אליהו ליאון לוי זצ"ל הידוע כ'בבא ליאון' – נולד כבן זקונים להוריו בשנת ה'תרצ"ט (1939) בעיר מרעאש שבטורקיה. בהיותו בן שmonoה שנים, משפחתו עלתה לארץ והתיישבה במעברת נס ציונה. היה אביו חSSH משפחתו לשכונת עזרא שבתל שסרה במקומם لكن בשנת ה'תש"י (1950) העביר את משפחתו לשכונת עזרא שבתל אביב-יפו, שם הקים את ביתו "מ' עזרה ותושיה" והיה לרבעם של העולים מטורקיה.

בגיל 12 למד בישיבת 'אהול מועד' בתל אביב. כשהגיע לישיבת 'בר-מצווה' כבר ידע חלקיים רבים של הזוהר. בגיל 18 עבר ללימוד בישיבת חב"ד בעיר. בגיל 21 שימש כחן הראשי בביה"כ 'אהול מועד' בתל אביב ובמהמשך שימוש כשליח ציבור בבית"כ של יוצאי חלב בשכונת לבנדה בתל אביב. נודע כבעל קול נדיר וחזק, אשר שלט בכל רזי המקאמים.

למד בכלל 'בית הליל' במשר' ארבע שנים וכן בישיבת 'פורת יוסף' ובכפר חב"ד. לאחר מכן החל ללימוד את רזי הקבלה ובמשך שש שנים רצופות ערך את התיקון של התנא רבי נחonia בן הקנה (התבודד בבית כשהוא לומד קבלה ועורך תעניות). לימים עבר להתגורר בברק. הקים והחזיק במשך שנים רבות את ישיבת המקובלים 'תיקוני אליהו' ומעיני הישועה' בראשה עמד עד פטירתו. ביום חמישי נהג להיות שרו' בתענית ולקבל קלה. חיבור תיקונים שונים ובמשך עשרות שנים עבר בbatis-הכנסת השונים כדי לעורר את התיקונים, שהיו מתקימים מדי יום חמישי ביום השובבי"ם בלילות עד אור הבוקר.

בלילות שבת לא היה נח והיה יושב והוגה בתורה ובחסידות עד הבוקר. בדרשותיו מעולם לא פתח ספר והציגו טים ומאמרים חז"ל נאמרו תמיד בעל פה. **בעל רוח-הקדש**. לקח את בעיות האנשים באופן אישי והיה בוכה עם הסובל, כאלו הוא בנו היחיד. ערך תעניות מרבות אשר בגינם התקשה לאכול וסבל מחולי מעיים. למרות תחנונו משפחתו סירב לקבל טיפול רפואי ואמר כי הוא הולך כפירה על עם ישראל. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר ב-ד' אב ה'תשעה"ה (2015). ח' כ-76 שנים. ציונו בבני-ברק.

**סבו (מצד האב)**: המקובל ר' אברהם (נפטר בגיל 98 והוריש את רזי התורה לבנו ר' ישועה). **אביו**: המקובל ר' ישועה (שירות כרב העיר מרעאש שבטורקיה. נהג לטבול בכל לילה 151 טבilotות לפני אמרית 'תיקון חמוץ'). **אימנו**: מרת שפיקה. **אשתו**: מרת שושנה. **אחיו**: ר' רפאל (ראש מוסדות 'ישועה ליהודה').  **אחיתתו**: מרת ש. אלולף (ニshaהה ל' זבולון מקים סמינר לבנות 'אור החיים'), מרת מ. ביטון (ニshaהה ל' שמון רב העיר חדרה ונשיא מוסדות התורה 'אור יוסף').

**מרבותיו**: אבי, ר' אברהם (את רוב תורתו למד מאביו וכן לימדו סודות שלא גילה אותם לאף אדם). **בניו**: ר' יהושע (ראש ישיבת עטרת הלוים פתח-תקווה), ר' חיים (ראש ישיבת 'עטרת הלוים'), ר' שמואל, ר' אברהם, ר' יצחק, ר' יוסף. **חתנו**: ר' יש' גינטי (ראש ישיבת 'ברכת התורה' בירושלים), ר' יצחק סולומון (רב קהילה בחסידות ויז'נץ). **ספריו**: **ישועות אליהו השלם קדושת ישראל צעקת ישראל משבאות זהב לבואה** – לבשים.

**ל** להן סיפורו מופתים המudyים מערוך שבע שסופרו על הרב. אחד מתלמידיו, יגאל ואזנה, נעדן ברב כאשר הותקפו המחשבים במקומות עבודתו על ידי וירוס, ומאה ושמונים מחשבים יצאו מכלל פעולה. במשך ימים ניסו למצאו פיתרון, אך לשוו. חברה שמתמחה בהזאת וירוסים רצתה ארבע מאות אלף דולר כדי לתקן את הבעיה. פටואם שי חשב לשאול בעצת הרב.

"איןני יודע למה לא חשבתי על זה מיד", סיפר. "התתקשתי לrab ותיארתי לו את הבעיה. הוא הורה לי להניח את ידי על אחד המחשבים. אחרי דקה, הוא אמר, שהוא רואה את הוירוס והוא תיאר אותו בפניי. (מאוחר יותר הוא הראה לי את הסקיצה שעשה בישיבה. זה היה נראה בדיקת כמו דיאגרמות של וירוס מחשב עם זנב מתפתל ארכו).

הצדיק אמר לי, שהוא תפס את הוירוס וגע לו אוטו בסוף רוחנית. הוא הורה לי להקש על מקש "Enter". מיד נדלק המחשב ואיתו יתר המחשבים, שהיו בבניין. זה היה מדהימים".

**ג** עם אחת ענקליה לוין קנה מכונית משומשת ממישחו, שהיה גבאי באחד מבתי הכנסת באזוז. מאחר שכבר היה בבני-ברק, 'קפק' לישיבה לביקור כדי להיכנס אל הצדיק. שאל אותו הצדיק: "הוא סיפר לך, שהמכונית עברה תאונה ושהברית המחבר את שני הגלגלים הקדמיים התעקלם?" שאל הרב. "לא, הוא לא סיפר לי", אמר ענקליה.

"איך זה יכול להיות? كنتי אותה מdadם ירא שמיים", טען ענקליה. "הוא היה צריך להוביל אלפיים שקל מחיר המחרון", אמר הרב. ענקליה לקח מיד את המכונית למוסך כדי לבדוק אותה. אכן, מדובר הרבה דבר. **המוסנן אישר, כי הברית המחבר את שני הגלגלים הקדמיים היה עקום**, לאחר שהמכונית עברה תאונה. הוא חזר ב מהירות לגבאי שמכר לו את המכונית, והלה כשם שמע את דבריו החזיר לו אלפיים שקלים לדברי הרב.



האדמו"ר הרב בן ציון הלברשטאם ה'יד. נולד ב-י' איר ה'תרל"ד (1874) בבורקובסק שבגליציה. עוד בילדותו ניכר כי לגודלות נועד. אביו נפטר ב-א' تمוז ה'תרס"ה (1905), והחסידים הכתירו את רביינו אadm"ר השני מבabbo. בתקופת מלחמת העולם הראשונה היה פליט באימפריה האוסטרו-הונגרית. לאחר המלחמה שב לפולין והקים מחדש את הישיבה בבאובוב, בשם ישיבת עץ חיים. הישיבה מנתה 300 בחורים. בהמשך הקים שעשרות סניפים ברחבי גליציה ופולין. השפעתו על הנעור היהיטה רבה. יהודים רבים שהתרחקו מודת, חזרו בזכותו בתשובה. התיכון שלו לחסידים ובפרט לתלמידים היהיטהocab רחמן. נשא על שמו את דאגותיהם ואת בעיותיהם בעיותם ובפעולות בגוף ובנפש. אם חלו, דרש ברופאים עברים. אם היה נגע לסכנות פשוטות, שלם אפילו זהב מכיסו כדי להביא רופאים מומחים יותר.

כשהגיעו בחרורים לגיל שידוכים, השטדל בעצמו לבדוק את ההצעה. אם היה מדובר בבחור יתום, התאמץ לחתול לו את צרכיו החתונה ואת שאר החוצאות. לעיתים עשה בעצמו את החתונה. נודע בomidת הנדיבות בכל רחבי המדינה וגם מחוץ לגבולותיה. תמן בסתר באנשים שנחפר עליהם הגלגל והיה לווה בעצמו כדי להציל יהודי מהרפתקה רעה. הקים את אגודה הרבניים של מערב גליציה, לארגון פעולות הדת. ענוותן. גאון. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונשענו. הרב, בנו- ר' משה אהרון ושלושת חתניו- ר' יצחקאל הלברשטאם, ר' משה סטמפל ור' שלמה רובי נרצו בו-ד' אב ה'תש"א (1941) יחד עם עד כ-20,000 יהודים בחורשה ליד יאנוב. חי כ-67 שנים. בנו, ר' שלמה מילא את מקומו אבי באדמו"ר.

**אבי:** האדמו"ר ר' שלמה מבabbo. **אימון:** מרת רבקה הנה (בת ר' יהושע רוזנפולד מקמינקה). **בשות:** מרת תרצה (זיווג ראשון - בת ר' נפתלי הורוביץ), מרת חייה פרידל (זיווג שני- בת ר' שלום אליעזר הלברשטאם מרצפורט). **ילדים:** האדמו"ר ר' שלמה, ר' חיים יהושע ה'יד, האדמו"ר יצחקאל דוד מאקשיונייז בоро פארק, ר' משה אהרון ה'יד, מרת דברה לאה (נישאה לר' יעקב ישראל טברסקי מהורניטייל מילואוק), מרת רבקה ביילא (נישאה לר' יצחקאל שריג האלברטאטם ה'יד ובזיווג שני נישאה לר' חיים פרלמן), מרת נחמה גולדה (נישאה לר' משה סטמפל ה'יד ובזיווג שני נישאה לר' יהושע פרישווער), מרת ברכה (נישאה לר' שלמה רובי ה'יד), מרת שיינדייל רייצא (נישאה לר' יעקב דוב ווייז), מרת גיטsha (נישאה לר' מרדכי צבי לפישץ), מרת מלכה (נישאה לר' ישראל יעקובר). **ספריו:** קדושת ציון. הלחין לעמלה ממאה ניגונים. בין המפורסמים שבהם: 'יה ריבון', 'מקדש מלך' ו'מה אשיב'.

**החסיד ר' יעקב בזיל מקראקה ז"ל** סייר: במשר שנים רבות התפרנסתי מניהול מאפייה גדולה. גוי שchan קינה בהצלחה. הוא שכר עדי שקר ללכת לאנשי הרשות ולספר כי המאפייה מצהמת ושרצים נמצאן בכירות הלוחם. הוא גם שיחד את אנשי המשטרה הרשעים, שיכנוס למאפייה ויעמידו פנים כאלו מצאו שהמקום לא נקי. חמשתי מאד, ה'ית' עלול לא רק לкопח את פרנסתי, אלא גם לשבת במשר מספר שנים בכלל.

בצער לי' קמתי ונסעתי לבabbo. כשהגעתי אל בית הרבי הרה"ק רבן ציון האלברטאטם ה'יד, ראייתי מחזה מוזר. הרבי בכבודו ובעצמו עמד סמור ליד החלון כאשר ידו מלאה אבני קטנות, והוא משליק אחת אחת מהחלון החוצה. עמדתי והבטתי בתמייהה, עד שהרבי הבchin בנווכחות ואמר: "ראה נא מה שאני עשו. זרקתי פרורי חלה יבשה אל היונים, והנה באים ביעף ערבים, עופות טמאים אכזריים, ודוחקים את רגלי היונים. لكن אני משילך את האבניים לעבר העורבים לאר羞ם, כדי שהיונים יוכל להתפרנס במנוחה".

כששמעתי את הדברים האלה, הזדהרתי ומספרתי לפני אביה של האליה נקלעת. הרבי השיב לי' מיד: "הלא בהזה אני עוקב עתה. מגרש את הטמאים, המטירדים את מנוחתן של היונים הקשרות". כאשר הגשתי לפני אביה כן את הקיטל שכתבתني בארכיות, חזר ואמר לי': "אל תדאג. כבר גירשתי את הטמא ולא יכול להרע לינעה. נסכת ישראל נמשלת לינעה. שע לביתך לחיים ולשלום, ותבשר לי' בשורות טובות". כאשר חזרתי לקראקא, נודע שהשלטונות תפסו את הנוכרי שהלשין עלי בפשע נורא של שותפות עם שודדים רוצחים, ונגזר דין למאסר. המשפט הקשה שהיא צפוי לי' התבטל, מכיוון שהעד הראיי כבר לא היה יכול להעיד נגדי. (היכל באבוב).

**רב החסיד ר' משה דוד שטרום** ספר סיור מופת, שהוא היה נכון בו: נוכרי פתח בבאובוב חנות עם כל מיני סחרות. חניות היהודים הפסידו את כל מחויותם, כי הנוכרים בכל גלילות הווסטו היהודים על ידי הקרים ימ"ש לknoot רך אצל המוכרי. לא יכול לעשות דבר נגדו.

פעם אחת בזמן שעודת מצווה רביינו בקש עשרה דגי הרинг. לא היה מקום לקנות אותם כי אם אצל אותו נוכרי והביאו אותם משם. התחיל רביינו לחזור את הדגים ולפתח הカリż בקהל גדול: "הדגים מסריכים. ריח של נפט יוצא מפיהם" והשליכו אותם. מיד לאחר מכן שמעו את מכבי האש שנסעו לחנות של הנוכרי מכיוון שפרצה כתוצאה מהביה נפט שנדרקה. כל החנות נשרפה לגמרי, אך שמהר הנוכרי אבד כליל, ונעשה הרוחה גדולה לי' יהודים.

**עיר לימונב** הייתה כלה, שחלהה עד שהגיעה לשערי מוות והיתה ללא הכרה. המשפחה שמעה שיש סגולה לרפואה על ידי שקורעים את התנאים. הם עשו כן. מיד לאחר מכן, הכליה פתחה את פיה ואמרה שני מילים: "רב, כפרה". הם לא הבינו למה התכוונה, אבל מכיוון ששמעו שאמרה כפירה, לקחו תרגולות ועשו לה סדר כפרות, למחרות שזה היה באמצעות כפרות.

אחרי כן הוטב מצבה, עד שחרזרה לאיתנה בבריאות שלימה. אז סיירה, שראתה את רביינו (היה זה לאחר פטירתו) שאמר לה, כי סגולה לרפואה שיעשו סדר כפרות. מכיוון שלא יכולת לדבר, אמרה רק שתי מילים, "רב, כפרה", כולם שהרב ציווה לה לעשות כפרות. אחריו שהתרפאה בעז'ה, כתבו תנאים חדשים.



אברהם לביב בעניטס קדשין צ'ן,

שרגה עקיבא לביב

בשם ר' אב שנא תשא לפיך

שראם אבנעם פאודז'ה פאודז'ה

המקובל הרב לוריא יצחק בן שלמה אשכני זצ"ל המכונה האר"י הקדוש: נולד בשנת ה'תרכ"ד (1534) בירושלים. בן למשפט הרבניים האשכנאים לוריא המיחסות לרשי"י ולדוד המלך. כשהיה כבן שמונה שנים אביו נפטר. אמו נאלצה לרדת עם בנה לקהיר שבמצרים ולהתגורר אצל אחיה העשיר מר מרדכי פראנסיס. כשהיה כבן חמיש-עשרה שנים נודע בחכמתו ובפלפולו בגמרא על כל בני גילו. דודו נתן לו את בתו לאישה וככללו בכבוד. נשא לתה שנותים לאחר מכן ספר קבלה והוא התבודד. בתקופה זו זכה לגילוי אליהו הנביא ולרוח-הקדוש. התפנס גם ממשחרר בתבלינים ובתבואה. בהיותו בן 34 שנים התגלה אליו אליהו הנביא ואמר לו כי בעוד שנותים יסתלק מהעולם ואמר לו לעלות לארץ וימלד את תורתו לרביבו ר' חיים ויטאל שהתגורר בצתת. ואכן בשנת ה'ש"ל (1570) עלה לארץ עם אשטו ושתית בונתי והתיישב בצתת.

אבי השיטה החדשה בחכמת הקבלה. בקי במקרא, משנה, תלמוד, מדרשים, מעשה בראשית, מעשה מרכבה, בשיחת אילנות, שיחת עופות, שיחת מלאכים, הכיר את חכמת הפרשוף, ידע כל אשר אדם עשה ואת מחשבותיו. ידע את חכמת הגלגול, צפה בעיניו בנשומות הצדיקים והתעסק עמו בחכמת האמת. החזיר רבים בתשובה. נפטר בה' אב ה'של"ב (1572) במגפה הגדולה שפקדה אז את הגיל. ציינו בצתת. ח' כ-38 שנים.



**אבו:** ר' שלמה. **אימו:** בת למשפט פראנסיס (אמו הייתה ספרדיה). **اشתו:** בת דודו מרדכי. **בנותיו:** מרת עכסה (ニshaah לרי שלמה סאגס. ראש ישבה בצתת), בת נוספת (ニshaah לבנו של מון ר' יוסף קארו), בן (נפטר לאחר שרביבו גילה סודות קבליים שאמרו עליו לגלותם בשם). **מרבתו:** ר' בצלאל אשכני (השיטה מקובצת), ר' דוד בן שלמה בן זמרה (אב"ד ורבה של מצרים. מה"ט שוו"ת הרדב"ז), ר' משה קורדובירו (הרמ"ק), ר' שלמה שלומיאל. **متלמידיו:** ר' חיים ויטאל, ר' משה אלשיך, ר' שלמה אלישיך, ר' יעקב, ר' יוסף קארו, ר' ישראל סרוק. תלמידיו כמו בשם 'גורו האר"י'. **ספריו:** האר"י לא חיבר ספרים אלא קבץ, ר' יוסף חגיג, ר' ישראל סרוק. תלמידיו כמו בשם 'גורו האר"י'. **מספרו:** האר"י לא חיבר ספרים וכל הסודות שנתגלו לו מסר בע"פ לתלמידיו (בעיקר למחרח"ז), אשר חיבורו (כ-122 ספרים מוחשיים) הכוללים דבריו, כגן: דרך אמרת, זהור חדש, זהור הרקיע, כונות הארץ"ל, סודות וכוכנות על התפילות ע"ד הקבלה, כללות החכמה לאירוע"ל, ליקוטי ש"ס, ליקוטים מהארץ"ל, מובהר שבאות, מעיין החכמה, מרפא לנפש, סדר לתקן קריאת שם, פירוש על ספר יצירה, קול ברמה, רעמים ורעים, ש"ע של הארץ"ל, תיקון אשמורות תיקוני שבת, תיקוני תשובה.

גם, הגיע האר"י לעיר אחת, והתאסfn אצל אדם שאשתתו הייתה עקרה. האיש, ששמע סיפורים רבים על אנשים שנשעו בזכותו רבים, הבין שהזוהי הזדמנות לבקש ישועה לצרתו. הוא ניגש לרב, ובדמותו בעיניו בקש את ברכתו, שיצקו הוא ואשתו לזרע בר קי"ם. הצעיע האר"י על מקום מסוים בבית ואמר: "במקום זה עמד פעם סולם קרטן, ובו היו תרגולים עולים ויורדים כדי לשנות מים. יום אחד החליטה אשתר להזיז את הסולם, הוואיל והתרוגלים גרמו ללכלון רב. ובכך נמנעה מהאפשרות לאפשרות להרווות את צימאוןם, ונגרם להם צער גדול. لكن התעורר עלייה קטרוג בשם, ונגזר עליה שתהיה עקרה!".

בנהל האיש מדברי הרב והלך לשאול את אשתו אם אומנם נכונים הדברים. "אכן כן", נזכרה, "הסולם הפריע הוואיל והאפרוחים לככלו את המקומם". לאור דברי אשתו מיהר האיש בשנית לשאול את הרוב כיצד אפשר לתזקן את המעוות. "אם ברצונכם לזכות בילדים", ענה הרב, "מהרו והשיבו את הסולם למקוםו, כיון שעון צער בעלי חיים חמוץ הוא עד מאד!". עשו בני הזוג בדברי האר"י, ובאותה שנה נפקדו בפרי בטן.

גם, בזמן שישבו בביהם"ד, קרא האר"י לאחר מתלמידיו ואמר לו: "צא מכאן, כי החרימו אותך בשם". נבהל התלמיד ופרץ בבכי מר: "במה חטאתי? מה עלי לתקן? أنا, רבי קדוש, גלה במא פשעי ואשוב בתשובה!". "הסיבה לחרם", השיב הרב, "התרוגלים שבביתך כבר שלשה ימים שלא קיבלו אוכל ומים, והם צוקים אל ה' מפני רעבונם".

מיד רץ התלמיד לבתו, ונתן לתרוגלים אוכל. לאחר מכן התפלל לבב נשבך וביקש מהקב"ה בתהנונים כי יסיר ממנה את החרם ושhaar"י יסכים לשוב למדנו. כל אותו היום התענזה התלמיד ושב בתשובה. למחorbit בבורק, בא אל הרוב בחשש גדול. הביט בו האר"י: "אל תיראبني, כי ה' סלח לך, והחרם סר מעליך בתנאי שתתקבל על עצמן לתת לתרוגלים את מזונם בכל יום, עוד לפני התפילה, כי עון צער בעלי חיים חמוץ הוא עד מאד!".

רב יוסף קארו והאר"י הקדושים היו מתפללים באותו בית-כנסת, אבל תפילתם הייתה שונה. ר' יוסף כיון בתפילה על דרך הפשט, ואילו האר"י כיון עפ"י הסוד, וממילא תפילתו היה מתארכת יותר. בוקר אחד, התפללו המתפללים לראות כי ר' יוסף מאיר בתפילתו שלא כדרכו ואפיו האר"י כבר סיים את תפילתו. והנה, לפליית המתפללים, האר"י קרא לש"צ ואמר לו- שלא ימתין לר' יוסף שיסיים את תפילתו בהטעמו: "אנו מצווים לכבד את הרוב בתפילתו, ואולם אין צריכים להמתין לו בלימוד".

מיד קרא לשמש והורה לו: "גש לר' יוסף, ולחש לו באוזניו, כי המשנה במסכת כלאים אומרת בפירוש, שהחרם של החמור אין בה משום כלאים". "במה קשורה משנה זו לתפילה?", תהה המשש, אך עשה כאשר הצעודה. והנה, להפתעת הכל, כאשר שמע ר' יוסף דברים אלו מיד פסע שלוש פסיות ואמר בתהנויות:

"ראו, איזו רוח הקדוש מפעמת לבבו של ר' יצחק. כאשר עמדתי בתפילה, רואי לפתע דרך החלון חמוץ העובד בשדה, והתעוררה לי שאלה: האם המרדעת שעל גבי החמור, יש בה משום כלאים אם לאו? והתעלמה ממנה משנה מפורשת. כך עמדתי והתלבשתי, עד שהאר"י הקדוש, ברוך קדשו, הבין בכך ושלח לומר לי את התשובה!".

המקובל הרב לוריא יצחק בן שלמה אשכני צ"ל המכונה האר"י הקדוש: נולד בשנת ה'תרכ"ד (1534) בירושלים. בן למשפט הרבניים האשכנאים לוריא המיחסת לרשי" וולדוד המלך. כשהיה כבן שמונה שנים אביו נפטר. אמו נאלצה לרדת עם בנה לקהיר שבמצרים ולהתגורר אצל אחיה העשיר מר מרדכי פראנטיס. כשהיה כבן חמיש עשרה שנים נודע בחכמתו ובפלפולו בגמרא על כל כל גילו.

דודו נתן לו את בתו לאישה וככללו בכבוד. כשנתים לאחר מכן גילתה ספר קבלה והוא התבזבז. בתקופה זו זכה לגילוי אלהו הנביא ולרוח הקודש. התפרנס גם מסחר בתבלינים ובtaboa. בהיותו כבן 34 שנים התגלה אליו אלהו הנביא ואמר לו כי בעוד שנתיים יסתלק מהעולם ואמר לו לעלות לארץ וילמד את תורה לרביבנו ר' חיים ויטאל שהתגורר במצרים. ואכן בשנת ה'ש"ל (1570) עלה לארץ עם אשתו ושתי בנותיו והתיישב במצרים.

אבי השיטה החדשנית בחכמת הקבלה. בקי במקרא, משנה, תלמוד, מדרשים, מעשה בראשית, מעשה מרכבה, בשיחת אילנות, שיחת עופות, שיחת מלאכים, הכיר את חכמת הפרשוף, ידע כל אשר אדם עשה ואת מחשבותיו. ידע את חכמת הגלגול, צפה בעיניו בנשומות הצדיקים והתעסוק עםם בחכמת האמת. החזיר רבים בתשובה. נפטר בה' אב ה'ש"ב (1572) במגפה הגדולה שפקדה אז את הגליל. ציונו במצרים. חי כ-38 שנים.

**אבי:** ר' שלמה. **אימונ:** בת למשפחה פראנטיס (אמו הייתה ספרדייה). **אשתו:** בת דודו מרדי. **בנותיו:** מרת עצסה (נישאה לר' שלמה סאגיס). ראש ישיבת במצרים. בת נסופה (נישאה לבנו של מրן ר' יוסף קארו), בן (נפטר לאחר שרביבנו גילה סודות קבליים שאסרו עליו לגלות בשם). **מרבותיו:** ר' בצלאל אשכני (השיטה מקובצת), ר' דוד בן שלמה אבן זמרה (אב"ד ורבה של מצרים. מה"ס ש"ת הרדב"ז), ר' משה קורדובירו (הרמ"ק), ר' שלמה שלומיל. **תלמידיו:** הצדיקים הגאנונים המקובלים ר' חיים ויטאל, ר' משה אלשיך, ר' שלמה אלקbez, ר' יוסף חאג'ז, ר' יוסף קארו, ר' ישראל סרוק. תלמידיו כונו בשם 'గורי האר"י'. **ספריו:** האר"י לא חיבור ספרים וכל הסודות שנתגלו לו מסר בעפ"ל לתלמידיו (בעיקר לרביבנו חיים ויטאל זיע"א), אשר חיבורו (כ-122 ספרים מיוחדים)



מביניהם: דרך אמרת, זהור חדש, זהור הרקיע, כוונות הארץ צ"ל, סודות וכוכנות על התפילות ע"ד הקבלה, כללות החכמה לאירוע"ל, ליקוטי ש"ס, ליקוטים מהארץ צ"ל, מובהר שבאות, מעין החכמה, מרפא לנפש, סדר לתיקון קריית שמע, פירוש על ספר יצירה, קול ברמה, רעמים ורעשים, ש"ע של הארץ צ"ל, תיקון אשמורות תיקוני שבת, תיקוני תשובה.

רבינו האר"י השיא את בתו לבנו של הבית יוסף (ר' יוסף קארו). ר' חיים ויטאל אמר כי האר"י הקדוש היה משיח בן יוסף וכותב בספריו 'פרי עץ חיים' כי באחד השבתות מצא את האר"י ישן מעט ושפתיו התנוועו תוך כדי שינה, לאחר שהתעורר אמר כי עסוק בישיבה של מעלה בפרשתblk ואילו היה דורש ממש שמות נשמות שנה רצופים יום ולילה! לא היה יכול להשלים את כל אשר שמע.

גם אחת שאל ר' חיים ויטאל את האר"י עניין שלא היה ברור לו, האר"י ענה לו: "לטובתך, אל תוסף לשאול בדבר זה". לאחר שרביבנו מהר"ח המשיך להפיצו בארץ" הקדוש, הסביר לו הרב את העניין באומרה: "אמרתי לך, כי לוטובתך אל תשאל". אולם מאחר שאלת, פסקו מן השמיים כי עלי להחזיר את נשמתו. ואילו לא היה שואל, hätte יכול להמשיך וללמוד תורה". ובאמת, כעבור תקופה קצרה האר"י חלה והחזר את נשמתו לבורא בשנת ה'ש"ב (האר"י הקדוש חי כ-38 שנים בלבד).

נעשה היה עם אחד מגדולי הדור המפורטים, לפני כ-50 שנים, שנסע לבית החולים הדסה עין-כרם לטפל בעיניו אצל פרופסור טיכו. והנה, תוך כדי הטיפול מסווג לו מנהל המחלקה, שכל רפואי העניינים בארץ עשו השתלמות של מספר חודישים ארוכים בעזרת מכשור חדש בביתו, והתברר כי העין בנהיה מקריםים. תוך כדי כך, ענהו הרב תוך כדי דברו: "בעין יש שבעים קרומים".

נדHAM הרופא מהתשובה ושאל: "מה McCain אתה יודע? הסביר לו הרב שרביבנו האר"י צרכנו לברכה שהיא לפני כ-500 שנים גיליה שעין יש בה שבעים קרומים, שכן עין בגימטריה שבעים. מיד נכנס הפרופסור את כל הרופאים ואת כל הצוות הרפואי, ואומרו בהתרגשות גדולה: "ראו עד היום כח התורה, מחקר של חודישים על ידי טוביה הרופאים ובעזרת מכשור חדש, נמצא בשורה אחת בדברי האר"י הקדוש שחי לפני כ-500 שנים", ובאותו עמד היה קידוש שם שמיים גדול מאוד.

גם אחת, בשבת קודש, לאחר תפילה מנוחה, ניגש האר"י הקדוש אל ר' יוסף קארו ואמר לו: "אומנם אבדו לך המפתחות של בית-התבשיל, שבו נמצאים צרכי סעודת שלישית. אך לא היה צריך להיות כה טרוד מכך בעית התפילה, כיון שהמפתחות הללו נמצאים מתחת לכף בו כבודו ישן. חפש שם ותמצאתם".

מייה ר' יוסף לאווטו מקומ, שם מצא שם את המפתחות. התפעלותו הייתה כה גדולה, והוא פנה לאשתו, סיפר את המעשה והוסיף: "יש עוד נביא בזמננו, אשר אין דבר נעלם ממנו, והוא ר' יצחק לוריא אשכנזי!".

המקובל הרב לוריא יצחק בן שלמה אשכני צ"ל המכונה האר"י הקדוש: נולד בשנת ה'תרכ"ד (1534) בירושלים. בן למשפט הרבניים האשכנאים לוריא המיחסת לרשי"י ולדוד המלך. כשהיה כבן שמונה שנים אביו נפטר. אמו נאלצה לרדת עם בנה לקהיר שבמצרים ולהתגורר אצל אחיה העשיר מר מרדכי פראנסיס. כשהיה כבן חמיש-עשרה שנים נודע בחכמתו ובפלפולו בוגמרא על כל בני גילו. דודו נתן לו את בתו לאישה וככללו בכבוד. כשנתים לאחר מכן גילה ספר קבלה והוא התבונד. בתקופה זו זכה לגילוי אליו הנביא ולרוח-הקדוש. התפנס גם ממשחרר בתבלינים ובתבואה. בהיותו בן 34 שנים התגלה אליו אליה הנביא ואמר לו כי בעוד שנתיים יסתלק מהעולם ואמר לו לעלות לארץ וימלד את תורתו לרביבו ר' חיים ויטאל שהתגורר בצפת. ואכן בשנת ה'ש"ל (1570) עלה לארץ עם אשטו ושתי בנותיו והתיישב בצפת.

אבי השיטה החדשה בחכמת הקבלה. בקי במקרא, משנה, תלמוד, מדרשים, מעשה בראשית, מעשה מרכבה, בשיחת אילנות, שיחת עופות, שיחת מלאכים, הכיר את חכמת הפרט, ידע כל אשר אדם עשה ואת מחשבותיו. ידע את חכמת הגלגול, צפה בעיניו בנשומות הצדיקים והתעסק עמו בחכמת האמת. החזיר רבים בתשובה. נפטר בה' אב ה'של"ב (1572) במגפה הגדולה שפקדה אז את הגיל. ציינו בצפת. ח' כ-38 שנים.



**אבו:** ר' שלמה. **אמו:** בת למשפט פראנסיס (אמו הייתה ספרדיה). **اشתו:** בת דודו מרדכי. **בנותיו:** מרת עכסה (נישאה לרב שלמה סאגס. ראש ישבה בצפת), בת נוספת (נישאה לבנו של מրון ר' יוסף קארו), בן (נפטר לאחר שרביבו גילה סודות קבליים שאמרו עליו לגלותם בשם). **מרבתו:** ר' בצלאל אשכנזי (השיטה מקובצת), ר' דוד בן שלמה בן זמרה (אב"ד ורבה של מצרים. מה"ט שוו"ת הרדב"ז), ר' משה קוזקוביץ (הרמ"ק), ר' שלמה שלומיאל. **תלמידיו:** ר' חיים ויטאל, ר' משה אלישר, ר' שלמה אלקבץ, ר' יוסף חאגיא, ר' יוסף קארו, ר' ישראל סרוק. תלמידיו כמו בשם 'גורו האר"י'. **ספריו:** האר"י לא חיבר ספרים וכל הסודות שנתגלו לו מסר בע"פ לתלמידיו (בעיקר למחרח"ז), אשר חיבורו (כ-122 ספרים מוחשיים) הכוללים דבריו, כגן: דרך אמרת, זהור הרקיע, כוננות הארץ"ל, סודות וכונות על התפילות ע"ד הקבלה, כללות החכמה לאירוע"ל, ליקוטי ש"ס, ליקוטים מהארץ"ל, מובהר שבאות, מעין החכמה, מרפא לנפש, סדר לתקן קריית שמע, פירוש על ספר יצירה, קול ברמה, רעמים ורעשים, ש"ע של הארץ"ל, תיקון אשמורות תיקוני שבת, תיקוני תשובה.

**ב** התקופה רבינו שלט בסוריה מושל רשע ועריך אשר שנאת מזוות. הוא הטיל MISIM גבויים כדי להציג ליהודיים. יום אחד שלח המושל לקרוא לראשי הקהילה היהודית. הללו נבהלו מאד לשמע הפקודה. הם מיהרו להתייצב כשם רוחדים מפחד, ומתפללים שלא יאונה להקללה כל רע. המושל פנה אליהם בסבר פנים אכזרי, ואמר בקהל: "דעו לכם, יהודונים, כי יש לי ייחוס חשוב מאד! סב סבי היה המן האגאי צורר היהודים, אשר שקל על שרת אלף כיכר כסף כדי של אחושורוש, כדי להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים. לצער, לא הצליח המן בתוכניתו הגאנונית. אך המלך אחשוריוש הטיפש לא החזיר לו את הכסף שנתן, למרות שבittel את הגזירה. לדעתינו זה חוסרצדק משוער. וכן גוזר אני עלייכם להשלים את החוב, ולהביא בתוך שבועיים עשרה אלפיים דינרי זהב!"

כשמעו היהודים את דבריו, כמעט יצא נשמהם. "אדוני המושל", העז ראש המשחתת לגמג, "גם אם נאוסף את כל כסופם של אחינו היהודים מהמדינה, לא נצליח להשיג אפילו מחצית מן הסכום". "אתה ציווית ולא אשנה", רעם המושל בקהלו, "אם בתוך שבועיים לא תשיגו את כל הכסף- אגרש את כל היהודים מארצי!". וציווה לשומריו לסלוק את היהודים מארכמנון. "אל תחזרו בלי הכסף!", קרא בקהל.

היהודים שבו לבתיהם מבוהלים. הם ידעו בבירור שאין ביכולתם לאסוף סכום אכדי שכזה. הם הבינו שהמושל לא יסס למשש את איומו, ויגרשם מארצם, ואז רע ומר יהודים גורלם של יהודים سوريا. הם התאספו בבתיו של ראש הקהילה לטפס עיצה. לאיש מהם לא היה רעון. לפטעו קם אחד מהמשתתפים ואמר: "רובות, בודאי שמעתם על הצדיק המקובל, ר' יצחק לוריא. אשר רבים נושאו על ידו. אולי הוא יוכל לעוזר לנו, כי בדרך הטבע אין שום אפשרות להחלץ מצרה זו". המכtabו מכתב ובקשו את עזרתו בדחיפות. לאחר מספר ימים קיבלו מכתב חזרה בו נאמר: "אחי היהודים. אומנם המושל אכזרי. אך שם שנכשל המן, נך תכשל גזרתו. את הכסף שעדי עתה אספתם- חלקו לצדקה. והי שלוח لكم את ישועתו כהרף עין". אין לתאר את שמחת היהודים ב��رام את תוכן המכtab.

לאחר מספר ימים קרא רבינו לכמה מתלמידיו ויצא עליהם לשרה כאשר הוא מצוי בלבד בחבלים עבים. בכלתם, הם הגיעו לפתחו של בור עמוק. האר"י שלשל לתוך אותו בור את החבלים וציווה עליהם למשור את החבלים ולהעלותם מן הבור. להפתעת הכל, היו החבלים כבדים מאוד. הם משכו בכל כוחותיהם. הם נדחו לרווחתם. האר"י טلطל את האיש הישן. הלה התעורר בבהלה והבט בם בתמיון. "היכן אני? עלייה שכב גוי, שהיה לבוש בגדי شيئا מלכוטיים. האר"י טلطל את האיש השן. הלה הטעיר בבהלה והבט בהם בתמיון. "היכן אני? מי אתם?" קרא בקהל עצקה. "מושל سوريا!", קרא האר"י, "מושל سوريا!", קרא האר"י, קרא האר"י, בפנים חמורות, "חתום מיד על אישור זה, בו כתוב כי קיבלת את הכסף שגזרת על היהודים לשלם לך- ולא, פה תהיה קבורהך". המושל הבין כי העומד לפניו הוא איש קדוש אשר הצליח להביאו בעודו ישן על מיטתו. הוא חתם מיד על האישור ולא העז להתנגד כיון שחשש לחיזיו. האר"י לקח את האישור, ואחר הורה לתלמידיו לששל את המיטה חזירה אל תוך הבור. והתלמידים עשו כדבורי.

שבו האר"י ותלמידיו לעיר צפת. הרב שלח את האישור בחתימת המושל ליהודי سوريا. אין לתאר את שמחתם של היהודים. לאחר שהחלפו שבועיים, שלח המושל לקרוא ליהודים. "היכן הכסף!", קרא בקהל מאין. "אתכם אהרוג ואת כל היהודים אגרש!" צווח. ראש המשחתת מסר לידי המושל את האישור מכיסו. הלה הביט בדף החתום בחתימת ידו ורעד. "מהיין הבאתם אישור זה? ואני חשבתי שהכל לא היה אלא חילום בלחות. עתה מבין אני כי אכן, אלוקים גדול יש לכם, והוא שומר עלייכם מכל רע". ושילוח את היהודים כשם שמחים.

**הרב הגאון חיים עוזר גראודז'נסקי צ"ל:** נולד בעיר איווה שבLIGHTNING-אילול ה'תרכ"ג (1863). מגאנוי הדור ומגדולי הפסוקים בLIGHTNING-בליטה בתקופה שקדמה לשואת וההמשפיעים על דמותה של החרדות הליטאית. התהנער בישיבות, בין השאר בישיבת וולזין, והיה ידוע כעלוי מאיווה. בשנת התרמ"ה (1880), כשנתים לאחר נישואיו, נפטר חותנו, רבי אליהו אליעזר, מורה צדק בוילנה, נקרא לשבת על כסא הדיניות בעירו, ועד מותו לSHIPIM-לשישים שנה בראש הקהילה. LIGHTNING-לייטא ומהעולם היהודי כללו נועצו בז' תקופה ורבים ראו בו את פ██OK הדור. היקים 'כול' ובית יתומים בוילנה וכן עשרות "חדרים" ישיבות ברוחבי ליטא.

גאון בכל מקצועות התורה. הצעיר בז' זכרונו הנפלא. כוח ריכוזו היה כה רב, עד שבזמן יכול לענות על שתי שאלות שונות בכתב, כאשר את התשובות היה כותב ביד ימין וגם ביד שמאל ובמקביל עונה לאדם הנמצא ממולו על שאלה אחרת לגמר. עסק בטובות עם ישראל. נפטר בה' באב ה'ת"ש (1940). חי כ-77 שנים. ציונו בוילנה. על שמו נקראו ישיבה בבני-ברק, שכונות ורחובות.

**אביינו:** ר' דוד שלמה (כהן בעירה איווה חמישים שנה). **רבבותינו:** אביינו, ר' דוד שלמה. ר' חיים הלוי סולובייצ'יק. **נשותינו:** בתו של הרב אליהו אליעזר גראודז'נסקי (זוג ראשון), בתו של הרב מאיר אטלו, רבה של שאוויל (זוג שני). **ספרינו:** אגרות ר' חיים עוזר ישו"ת אחיעזר-ביאורי סוגיות בחלוקת שלוחן ערוך ובעניני קדשים.

**מה** עשה שהתרחש בפולין בזמןו של רבינו. מסופר על רב אחד שנסע לעיר הסמוכה לוילנא. ובדרכו נכנס לבקר את רבינו. הגאון קיבלו בסבר פנים יפות והם שוחחו מעט. לאחר מספר דקota שאל הגאון לסייע בואו והאם הוא זוקע לעזרה. ענה לו הרב, כי בעצם הוא נסע להלוייה של יידיז, ששימש כרב העיר בעירה הסמוכה לוילנא, וכיון שששה בקרבת מקום, ניצל הוא את ההזדמנויות שנקראת בדרכו וביקר את רבינו.

כאשר שמע ר' חיים את שמו של הרב הנפטר, הצער מאד והחריש מעט. לאחר מכן פנה לר' ושאל: "האם המגיד המקיים הספיד את הרב?". הרב שלא ידע לפשר השאלה חשב כי הגאון מתענין בפרט שלו זה והשיב: "אומנם המגיד רצה להספיד את הרב. וכמנהג המקום, העמידו שלוחן קטן, כדי שהציבור יוכל לראותו. אולם ברגע שהמגיד העמיד את רגלו על השולחן, נשבר לפטע השולחן והמגיד נפל ומעצמת הנפילה נפצע קשה, ומיהרו לקחתו לבית-החולים".

הגאון הקשיב לדברים ובסיום פניו הרצינו מאד, ואולם לא הוסיף מילה. לבסוף נפרד אותו רב והלך לדרך. קרובי הגאון שוכחו ביקשו מר' חיים שיסביר להם מדוע הוא שאל שאלה זו שלכורה נראית שולית לחוטין, ומדוע פניו הרצינו כל כך כששמע על המגיד. השיב הגאון: "לפני עשרות שנים פרץ סכסוך בין הנפטר לבין המגיד, ומאחר וهم עצם לא הגיעו לעמק השווה, החליטו בסיכומו של עניין לפנות אליו כדי שאביה הבורר בינויהם. כאשר ראה המגיד, כי הנפטר טוען את טענותיו בלבוש חריפה, כעס מאד, ובלחת הкусם אמר: 'אחרי מותך אני לא אספיד אותך!'".

ס"י ר' חיים עוזר ואמר: "אתם רואים, כי העולם אינו הפקר. ואפילו מילא את שנאמרה בלהט הוויכוח התקיימה בשלמותה". עד כמה עליון להיזהר, מכל מה שיצא מפיו, והדברים שadam מוציא מפיו עולים למעלה ופועלם את פעולתם.

**מה** עשה במקורב של רבינו שהציג במכtab המיעוד לר' והבחן בשגיאת כתיב. במקום "הגאון המפורסם בכל קצו' ארץ", נכתב שם "קצבי הארץ". הקורא צחק. העיר הצדיק: "שאגיה גדולה מזו שיש במכtab. התארים המופלאים מתאימים לר' יעקב איגר בדורו, וזה בטעות כתובם עלי'".

**פ**עם כשחלש ר' חיים עוזר הקראי לפניו מכתב. **cashameyu b'khol at kol tarei hachavod shu'utroho, chal tzachok,** והסביר: "מזכירתי בימי הרבbazichya ברוסיה כאשר ירד ערך המטבע, ובעד דולר אחד היו משלמים מיליון רובלים רוסיים, כל אדם למורות שהוא עני מרד, הפר בן לילה למיליאנו... אך הם התארים המופלאים, שהשתרשו בימיינו, אינפלציה בעולמנו הרווחני".

**מה** נהג מיוחד היה לאוון ר' ישראל זאב גוטסמן צ"ל, ראש ישיבת 'נצח ישראל'. הוא היה משקה בעצמו את הפרחים והצמחייה מסביבו לישיבתו, ולא נתן שימושו אחר זולתו יעשה זאת. פעם אחת הרהיב אחד מתלמידיו ושאל אותו לפרש מנהגו זה, ועל כך השיב רבי ישראל זאב בהסביר מאף

ונפלא: "חֲבָ אַנְיִ הַכְּרָתָה הַטוֹּב כָּלֶפֶי פְּרָחִים וּצְמָחִים, וְמַעֲשָׂה שְׁהִיא כָּרְהֵי בְּבֵית דִּין של הגאון ר' חיים עוזר צ"ל בוילנה, טילתי עימו מפעם לפעם בגין הציבורו שליד בניין הבית דין. באחד הטילים, הארכנו משום מה ונכנסו עמוק לתוך הגן, ולפתע החל רבינו להראות לי כל מיני צמחים והסביר את מעלותו וחסרונותיו של כל צמח, וכל פרח ופרח על סגולותיו. לא הצליחתי להבין, מה אפשרות של שירה של שיחה זו, אך מפאת יראת הבודד, שרחשתו כל פלו, לא העדתי לשאל למה הוא טורח להסביר לי כל זה ובפירוט רב. זמן לא רב אחרי כן, ביום צר ומצוק של תקופת השואה האומה, כאשר נאלצתי אז לברוח מחמת המזיק לתוך העירות והסתתרתי בין צמחים ואילנות, כבר הבנתי בדיקון למה התכוון רב' חיים עוזר, שכן רק בזכות הסבירו ונשארתי בח'ים, שהרי ידעת' היטב להישמר מצמחים מזיקים ולקיים את עצמי הודיעת לצמחים מזינים ומחזקים!". (מעובד מתוך 'שאל אביר יגדר')



הרב הגאון חיים עוזר גראודז'נסקי זצ"ל: נולד בעיירה איוויה שבלייטה ב-ט' אלול ה'תרכ"ג (1863). מגאוני הדור ומגדולי הפוסקים בליטא בתקופה שקדמה לשואה ומהמשפיעים על דמותה של החרדיות הליטאית. התהනן בישיבות, בין השאר בישיבת וילוז'ן, והיה ידוע כ"עלילו מאיוויה". בשנת ה'תרמ"ה (1880), כשנתים לאחר נישואיו, נפטר חותנו, רבי אליהו אליעזר, מורה צדק בווילנה, נקרא לשבת על כסא הדיננות בעירו, ועמד קרוב לשישים שנה בראש הקהילה. **לייטא ומஹולם היהודי יכול נועצו בו** תכיפות ורבים ראו בו את פוסק הדור. היקם 'כולל' ובית תומימים בוילנה וכן עשרות "חדרים" ישיבות ברחבי ליטא. גאון בכל מקצועות התורה. הצעין בזכותו הנפלא. כוכך ריכוזו היה כה רב, עד שבו זמנית יכול לענות על שתי שאלות שונות בכתב, כאשר את התשובות היה כותב ביד ימין וגם ביד שמאל ובמקביל עונה לאדם הנמצא ממולו על שאלה אחרת לגמרי. עסק בטובות עם ישראל. נפטר ב-ה' באב ה'ת"ש (1940). חי כ-77 שנים. ציון בוילנה. על שמו נקראו ישיבה בבני-ברק, שכונות ורחובות.

**אבינו**: ר' דוד שלמה (כהן בעיירה איוויה חמישים שנה). **מרבותינו**: אביו, ר' דוד שלמה. ר' חיים הלוי סולביבץ'ק. **נשותינו**: בתו של הרב אליהו אליעזר גראודז'נסקי (זוג ראשון), בתו של הרב מאיר אטלאס, רבה של שאוויל (זוג שני). **ספרינו**: אגרות ר' חיים עוזר •שו"ת אחיעזר- ביאורי סוגיות בחלוקת שלוחן ערוך ובענייני קדשים.

**¶** עם אחת הלו רכינו ברחוב עם כמה מתלמידיו. לפעת ניגש אליהם יהודי ושאל: "סילחה, איך מגיעים לרוחב פלוני?". הרב ענה: "אני אראה לך". למרות שהחרוב הוא בקצת העיר וכיוון ההיליכה של הרב היה שונה ומטרת הרב הייתה להגעה למקום אחר. הלו רכינו עימנו כברת דרך ארוכה שארוכה מחצית השעה עד שהגיעו אל המקום המדובר, ואז הראה לו את הכתובת המדויקת. לאחר מכן, שאלו התלמידים: "מדוע אי אפשר היה לעשות כפי שעושים בדרך כלל, להראות לו את הכתובת ובמקרה הגורע, אם עדיין לא נמצא את המקום, יוכל לשאול בדרכו אדם נוסף, מדוע היה צריך ללית אותו עד לכתחובת המדויקת?". השיב רביינו: "יהודי זהה מגมงם. היהתו לו בושה גדולת לשאול. אם לא הייתה הולך איתנו יד ביד עד הרחוב, היה נאלץ להתבונש עוד פעם ועוד פעם כדי להשיג את מבוקשו. כדי למנוע בושה מהיהודים שווה לעשות את הדרך שהלכנו עמו!"

**¶** בינו נודע בגאנונו וצדקו. קבועות בחורים נהגו להכנס אליו ולהשתעשע עימו בדברי תורה. פעם בעת משא ומתן במסכת יבמות, אמר לתלמידים שיש תוספות במסכת יבמות דף נ. הנוגע בסוגיה שבת התפללו. קם אחד מגאוני התלמידים ואמר: "סילחה רבינו, התוספות נמצאת בדף נא- לא-", ענה הרב, "זה בדף נ", והמשיך את השיעור. הבחור התעקש ותורף כדי ויכוח, קם לעבר הספירה לפתוח את הגمراה ולהוכיח את צדקו. הרב קם ממקומו ועצר את הבחור: "וכי קל בעיניך לביש יהודי?". חיווך של ניצחון עליה על שפטו התלמיד. בהגיעו לשיבת רביינו, פתח לעני חבריו את הגمراה להוכיח את נצחונו. לתקדמתו גילה שאכן הרב צדק, התוספות היה בדף נ. אז הבין התלמיד שהרב התקoon למנוע בושה ממנו, מושם שלאן קל לביש יהודי.

**¶** הרב לא זכה להביא לעולם חוץ מבת אחת. תקווה אחת היהתה בלביו, כשגייע הזמן, הוא יחתן אותה עם גודל התלמידים יוכל לזכות לראות נכדים גדולים ותלמידי חכמים. כשהייתה בת 15 חלה מהלה אנטזה. **תלמידיו קראו לתהילים ולמדו לרפואת בתו**. הרב היה ידוע בידידות נפלאה עם ה'חפץ ח'יס'. הכהן מרדין התבטה לא אחת כי ר' חיים עוזר הוא של כל ישראל. הרב שלח שליח לדין, ובגהיגו נכנס לחפש חיים שבאותה שעה למד עם בנו גمراה, השליח פנה לרבי ואמר: "בתו של ר' חיים עוזר חולה מאד", נאנחה נשמעה מפיו של הצדיק. אולם הרב לא שאל מה שמה של הבת.

שוב פנה השליח ואמר: "הרבי, בתו של ר' חיים עוזר חולה ומצבה אנוש!", שוב נשמעה אנחה מפיו של הצדיק. בנו של ה'חפץ חיים אמר: "אבא, אתה אמרת כי ר' חיים עוזר הוא של כל ישראל. אבל בן ישראל אתה מתפלל עבורי, מדוע איןך מתפלל על בתו של ר' חיים עוזר?". ה'חפץ חיים פנה אליו ואמר: "ולבטל שידוך, קל בעיניך?". השליח שב לדרכו. כשהגיעו לרביינו והסביר את תשובה ה'חפץ חיים', הרב התבפלא ואמר: "בתי מעולם לא הייתה בשום קשר שידוכין". השליח שב לה'חפץ חיים' והסביר את תשובה רבינו. האזיק השיב: "לא דברת על הבית, יבדוק האב בעצמו". כשה הגיעו השליח לרביינו וסייע לו את תשובה ה'חפץ חיים' אמר: "רוח הקדוש מדברת מגרונו. עבדת שידוך כשה'תי עיר לימיים, והיתה לך סיבה טובה. מסתבר שאוთה אחת עדיין יש בלבבה טינה ולכך הבית חולה. אפשר לבטל את הגזרה רק עי' קבלת מחילה מהמשודכת". הרב הפעיל את קשריו לגולות היכן היא מתגוררת. כשהביאו לפניו את המידע החדש עזב את הכל והחל במסע למשודכת שארך ימים בעגלה ועד ימים ברכבות. כשהגיעו למקום נקש על הדלת ונפתחה עי' בעה. הבעל היה המומן, לפניו נמצא הגאון ר' חיים עוזר, "מה לכבודו בבית?". שאל, "דבר לי אל רע'יך", השיב. הבעל פנה לאשתו ואמר: "הגאון ר' חיים עוזר נמצא כאן". אולם האישה לא רצתה כלל לדבר עם הרב.

לבסוף הסכימה. "מה רצונך?". החל הגאון לבקש סיליחה על ביטול השידוך. **בעיניים דומות ספר על בתו הגוססת**. האישה אמרה: "וכי אפשר לי מכך? בעלי עוזר אויך לאין ערוץ!". הגאון הבין כי האישה עדיין יש בלבבה טינה בשל עזיבת השידוך. שוב ושוב התהנן והסביר כי עזיבת השידוך לא הייתה בגללה והוא מתהן לקבלת סיליחה. אולם האישה בשללה, לא עשית לי כלום ואון לי על מה לסלוח. כשהסביר כי אינה מוכנה לסלוח, חזר לביתה. שם התבשר כי מצב הבית החומר. הגאון נכנס לחדר כדי לענות על תשובהות דחויפות ביותר. המשמש פנה לרבי ושאל, "בתקון גוססת, אתה משיב על שאלות?". הרב ענה: "בעוד זמן קצר אני אהיה אונן, ואך אחד לא צריך לסבול בגללי".



המקובל הרב משה בן טוב צ"ל המכונה "רופא המוזות" – נולד בעיר ווארד'אץ' את שברמוךו בשנת התר"צ (1930). שמו ניתן ע"י אימו מאחר ובחולמה ראתה את הצדיק ר' דוד משה שביקש שהבן שיולד שייקרא על שמו. הוריו תחזקו את ציונו של הצדיק ר' דוד משה, הנמצא בכפר אגויים והם שבטו את בית הכנסת. בילדותו למד בישיבת אוצר התורה'.

כבר בהיותו בן 16 שנים נzag להסתובב בין בתיה היהודיים בעיר, לבדוק את מוזות הבטים, ואם נמצא פסולות היה מחליף אותן על חשבונו. במונגה זה החזיק כל ימי חייו. היכולת של הרב להביט במוזות ולגלות צפונות- הייתה מנת חלקו עוד בצעירותו. עללה לאرض בשנת ה'תשט"ז (1956) זמן קצר לאחר נישואיו ונימוקו שרצוו שכלי ילדי יולדו בארץ הקודש. הקים מספר בתים כנסת ביסודות, בבאר-שבע ובשוק.פתח ישיבות ערבית וdag לפועלות תורניות לנוער שעלו ממורוקו.

רבים מכל גווני הקשת פנו לרבי בעיות שונות: שידוכים, פרוון, שלום בית, רפואי וכו'. הרב ישב שעות ארוכות בקבלה הקהלה עד השעות המאוחרות של הלילה, כדי שכל המתינים יקבלו תשובה. באוטן שעות לא אל ושתה. כ"כ נzag להסביר את העניבה שלבש באמורו: "יכיז אוכל לשבת לפני אנשים המצויים בצער ואני יושב מולם ענוב בעניבה?". למרות שהתפרקם כ'ואה המוזות' ישנן עדויות רבות שהרב ראה נסתרות אף ללא המוזה ופרש בפני אנשים רבים את תולדות חייהם עלויותיהם ומורדיםיהם. למעשה כוונת הרב הייתה במוזה להעיצים את ערכיה של המוזה כדי שאנשים יתיחסו אליה בחדרת קדש ובכך גם הסווה את כוח ראייתו העצום במוזה.

היה מתענה רבות על צורתיהם של אנשים. גאון בגאליה ובנטאר. גומלصادים. חילק צדקות בכל כוחו. היה מקובל לצדיק המולבן ה"בא סאלי" – ר' ישראל אביחזירא צ"ל. נפטר ב-ה' אב ה'תש"ע (2010). חי כ-80 שנים. ציינו בהר המנוחות. רבים עד היום פוקדים את ציונו ומספרים על ישותם שראו בזכות הצדיק.

**אבי:** ר' מסעוד (עבד לפרנסתו בדגנים. בעל מעשי חסד רבים. היה מכניס כסף למעטפות ומחלקים למזקינים בערבי שבתת וחגים. אין יהודי בקזבלנקה שבא לבקש עזרה ולא נענה בחיביו!). **אימו:** הרבענית איתו. **ילדים:** שלושה עשר בנים ובנות.

על העבודה, כי הוריו של הצדיק היו גומלי חסדים ומהם למד רבינו על הכנסת אורחים וגמלות חסדים עם כל אדם, סיפר על כך הרב יוסף עזראן צ"ל – רבה של ראשון לציון: "בילדותי נסעה עם קבוצת יהודים מרמאכש לказבלנקה. הגענו בשעה שתים בלילה ע"פיהם ורעים. אבי, שהיה מראשי החבורה, פנה אליו ואמר לו: 'עכשי תורה, כיצד היה נראה ביתו של אברהם אבינו עליו השלום'.

הגענו לביתם של רבינו מסעוד ואשטו אותו למשפחת ביטון, נקשו על דלת הבית ונכנסנו. על אף השעה המאוחרת, כאשר כבר שכנו כל בני הבית זה זמן לישון, התקבלנו במאור פנים ובשמחה. בעלת הבית הגיעו לנו אוכל חם, כאלו זה עתה בושל לכבודנו.

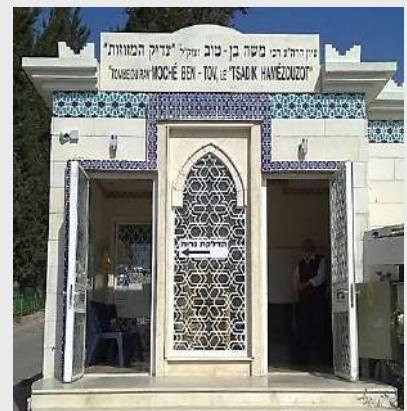
לאחר ששימנו את הסעודה, ראיינו כיצד כל בני הבית קמים מימיותיהם כדי לפנינו לנו מקום לשינה. בעלי הבית – רבינו מסעוד ואשטו אותו – פשוט העירו את הילדים באמצעות הלילה כדי שייהי לנו, האורחים, מקום לישון.

**מספר יוסף יונה ה"ז,** ממתפללי בית-הכנסת של הרב: "כשהיה אדם מגיע לבית הכנסת ומבקש עזרה כספית, היה הרב מכניס את ידו לכיסו, וכל מה שהוא בכסו היה נותן לניצק בשמחה. בלי שום שאלות והתעניינות מיותרת. מעולם לא השיב פניו אף אדם רקם".

**Ο**יפר יהודי מראש העין בשם צומעי, שכבר לפני כארבעים שנה הגיע אל ביתו של הרב לבאר-שבע. משיסיפר לרבי על אודות חברות תהילים ופעילות לנוער המנוחים על ידו בראש העין, וכי יש לו חובות רבים, שהצטברו שנים של פעילות, הוציאו הרב מכיסו מטבע קטנה והושיט לו, תוך שהוא מוסיף ואומר: "זה מה שיש לי". אך לאחר מכן, כשיצא עמו מביתו ללוותו, הוציא מכיסו מעתפה מלאה בשטרות והגיש לו... כל זאת ממש שאל מבני ביתו הקפיד להסביר את היקף פעולות החסד, אשר להן רוח שותף.

**ל**הן סיפור אחד מני רבים שיש בו כדי להעיד כי על הרב שרתה רוח-קדוש, וכי אין הצדיק היה זיקוק למוזה כדי לראות מה עבר על האדם ובמציאות המוזה הרב הסווה את גדלותו: כאשר קבוצה של יהודים יצאי גרויה מאשקלון נסעו אל הרב לירושלים.

אחד מהם מספר: "מיד שנכנסתי לצדיק הוא שאל אותי: 'חוורת מוחץ הארץ? איך הצדיק אמר לי משפט זה מיד החורתי, והייתי לבן כמה?! איך ידע הרב שבדוק איז חוות מוחץ לארץ?...'".



# אם ראשונים כמלכים – המקביל הרב משה בן-טוב צ"ל - רואה המוזות

**המקובל הרב משה בן טוב צ"ל המכונה "רופא המוזות"** – נולד בעיר ואראצ'א'את שבמרוקו בשנת ה'תר"צ (1930). שמו ניתן ע"י אימו מאחר ובחולמה ראתה את הצדיק ר' דוד ומשה שביקש שהבן שיולד שייקרא על שמו. הוריו תחזקו את ציונו של הצדיק ר' דוד ומשה, הנמצא בכפר אגויים והם שבנו את בית הכנסת. בילדותו למד בישיבת 'אוצר התורה'.

כבר בהיותו בן 16 שנים נzag להסתובב בין בתיה היהודיים בעיר, לבדוק את מוזות הבתים, **ואם נמצאו פסולות היה מחייב אותם על חשבונו**. במנגזה החזיק כל ימי חייו. היכולת של הרב להבטי במצוות ולגלות צפונות- הייתה מנת חלקו עוד בצעירותו. עללה לארץ בשנת ה'תשט"ז (1956) זמן קצר לאחר נישואיו ונימוקו שרצוו שכל ילדי يولדו בארץ הקודש. הקים מספר בתים כנסות ביסודות, בבאר-שבע ובשוק. פתח ישיבות ערבית וdag לפועלות תורניות לנוער שעלו ממרוקו.

רבים מכל גוני הקשת פנו לרוב בעיות שונות: שידוכים, פרוון, שלום בית, רפואה וכו'. הרב ישב שעות ארוכות בקבالت הקהלה עד השעות המאוחרות של הלילה, כדי שכל המתעניינים יקבלו תשובה. **באותן שעות לא אכל ולא שתה**. כ"כ נzag להסיר את העניבה שלבש באומרו: "יצד אוכל לשבת לפני אנשים המצויים בצער ואני ישב מולם ענוב בעניבה?". למרות שתפקידם כרופא המוזות ישן עדויות רבות שהרב ראה נסתורות אף ללא המוזה ופרש בפניו אנשים רבים את תולדות חייהם עלויותיהם ומורדייהם. למעשה כוונת הרב הייתה במצוות להעצים את ערכיה של המוזה כדי שאנשים יתייחסו אליה בחדרת קודש ובכך גם הסוו את כוח ראיתו העצום במצוות.

היה מתענה רבות על צורתייהם של אנשים. **גאון בגלא ובנטור. ענותן. גומל חסדים. חילק צדקות בכל כוחו**. היה מקורב לצדיק המלוב"ן ה"בבא סאל"י

 – ר' ישראל אביחזירה צ"ל. נפטר ב-ה' אב ה'תש"ע (2010). חי כ-80 שנים. ציינו בהר המנוחות. **רבים עד היום פוקדים את ציונו ומספרים על ישותו שראו בזכות הצדיק.**

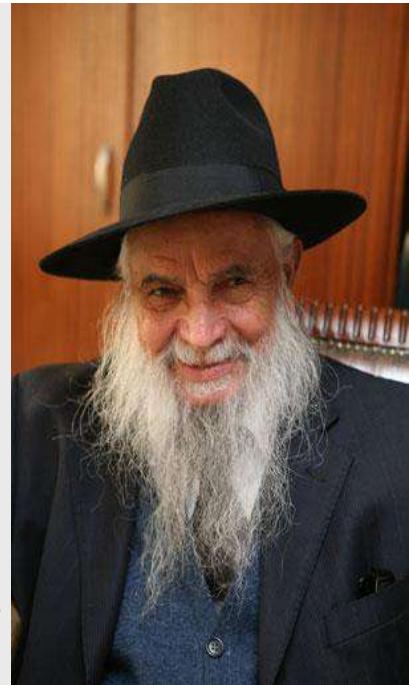
**אביו:** ר' מסעוד (עבד לפרנסתו בדגנים. בעל מעשי חסד רבים. היה מכניס כסף למעטפטות ומחלקים לנזקקים בערבי שבתת וחגים. אין יהודי בקזבלנקה שבא לבקש עזרה ולא גענה בחיבוב!). **אמו:** הרבענית איטה. **ילדיו:** שלושה עשר בנים ובנות.

**ל** הלא סיפור אחד מני רבים, שיש בו כדי ללמדנו, כי הרב היה בעל רוח-הקדש וכי לא היה זקוק למצווה כדי לראות מה עובר על האדם. ומעשה שהוא- קר היה: במשך חמיש-עשרה שנים היה מר שלמה אבינו מגיע מידי יום ושישי להתפלל עם הצדיק בנץ החמה. לאחר התפילה היה מצטרף לנסעה עם הרב להר-הציגים לציונו של רבנו המקובל הצדיק רבי חיים בן-עטר צזק"ל, אוור החיים' הקדוש. שם היו הרב ומפליגתו מתפללים, קוראים פרקי תהילים ומזכירים שמות לברכה מתוך כל הפתקים, שהגיעו אל הצדיק באותו שבוע.

והנה, באחד מימי שישי עם סיום תפילת שחרית, התארגנו כולם להתלוות לרוב ולעלות להר הציגים כהרגלים מדי שבוע. אך לפעת פונה הרב לשולמה ופוסק לו נחרצות: "אתה לא בא איתנו. **ע מהר לביתך עכשו**". "אבל מדוע?!", זעק שלמה, הוא היה המומ. האם התנהג שלא כשרה חיליה? מדוע מוצא לנו הרב לסלק? אולם הרב בשלו: "ע הביתה עכשו", שלמה, ביום ראשון תבוא אליו". תמה ומבלב נסע הוא לבתו. במלך הנסעה, כה רצה לשובב את ההגה בחזרה ולנסוע להר הציגים. שלמה לא אבה לוותר על הסגולה הכה נשגבת. איך יבטלמנה כה קבוע? אבל חזקה עליו מצאות הרב לשוב לבתו.

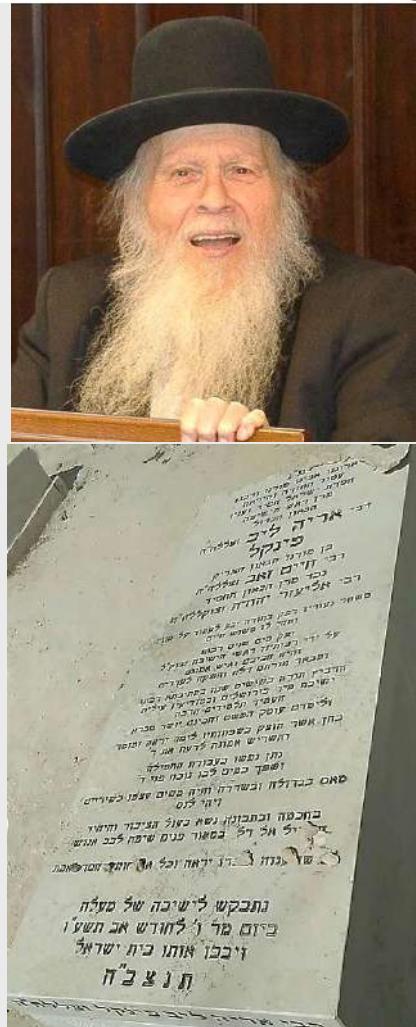
בלב נבד עלה שלמה לבתו. שלמה פותח את דלת הבית, ונבעת למראה עיניו: **אמו שכבה מחוסרת הכרה, פניה כחולות מחוסר נשימה...** ב"days" רודודות הזמן אמבולנס, ובבית-הרפואה הצלicho הרופאים בס"ד להציג את חייה, והם השאירו אותה להשגחה במשך השבת. ביום ראשון לאחר שאמו השחררה מבית הרפואה, חזר שלמה אל הרב. הרב המתין בפתח מושדו, כמו שידע שעלה שלמה להגיאו אליו. כשהבחין בשלמה חירך. **"אני יודע על אמא"**, אמר הרב, **"ברוך ה'**, **שעכשו הכל בסדר"**.

**Ο**יפר מר חיים בצלאל הי': "פעם עלייתי עם חבריי אל הרב, לאחר שסיפרתי לו רבות על הצדיק. חברי רצה להיווכח עבנוי בדברים אלו. אולם הוא היה רחוק משמרות תורה ומצוות. שראתה אותו הרב אמר לו: **'אפיון לחם לא יהיה לך לאכול'**. מיד חבריי נכנס לחץ רב בשמעו את דברי הצדיק, הוא התקrab אל הרב ובקש לדבר אליו ביחידות. משגענה הרב לבקשתו התישבו שניהם בפינת האולם, רחוקים מהטוביים אותם, ואז נתן לו הצדיק סקירה קצרה ומודיקת, על כל שairע אותם במשך עשרים השנים האחרונות! **שלב אחרי שלב**". לאחר מכן כשהתישבו כלו לנו לאכול, לא היה חבריי מסוגל להזיז את ידיו, להרים מזלג או כוס, הוא היה פשוט המומ. דרך אגב שאל אותה: **"תגיד לי, סיפורת לרבות על החיים שלי?!"**.



הगאון הרבה אריה ליב פינקל צ"ל – נולד ב-י"ד אב ה'תרצ"א (1931) בתל אביב. למד אצל מלמד פרטני ששכר אבי ובמכוונה 'אור התלמוד'. לאחר מכן היה מראשו התלמידים בישיבת פוניבז'. לאחר שבאו התמנה למשגיח בישיבת מיר עבר ללימוד בה ושם התפרנס בגדיות ובצדקות המיאחדת. בגיל 24 החל למסור שיעורים והרבץ תורה ברבים. בשנת ה'תשמ"א (1980), שנתיים לאחר פטירת הגאון הרב חיים שמואלביץ, התחיל למסור שיחות בהיכל ישיבת מיר ובמהמשך מונה לכחן בה כר"מ ומשגיח. בקץ ה'תש"ס (2000) הקים הרה"ג ר' נתן צבי פינקל את ישיבת מיר במודיעין עילית, ומינה את רבינו לעמוד בראשה. הוא מסר שם שיעורים ושיחות, בנוסף לשיחות בישיבות אחרים. בהמשך מונה לחבר מועצת גдолוי התורה של דגל התורה. בחשוון ה'תשע"ה (2014) מונה לחבר נשיאות 'עוד הישיבות'.

שמש כחבר נשיאות ארגוני הצדקה 'קופת העיר בני ברק', ו'עוד הרבניים לענייני צדקה', וumed מסעות תפילה לקבריו צדיקים באירופה. כיהן גם כנשיא ארגון 'אבות ובנים'. היה חבר בנשיונות 'מפעלי הש"ס העולמי'. כיהן כנשיא תנועות 'בני עלייה' ונשיא 'איחוד בני היישוב' אחזות ברכפלד. שימש כבעל תפילה בימים נוראים בישיבת מיר במשך כחמשים שנה. פעמים רבות היה פורץ בעבci בתפילהותיו. גאון צדיק. כל תלמיד היה אצלו כבן. נפשו הייתה קשורה בנפש תלמידיו. היה מופרש במשרץ כל שנויות מכל ענייני העווה"ז. נפטר ב-ז' אב ה'תשע"ו (2016). ח' כ-85 שנים. הלויותו יצאה מישיבת מיר ברכפלד ובערבה דרך ישיבת מיר בירושלים כשבכל אחד מהמקומות ליווהו למעלה מ-50,000 אנשים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.



**סבא (מצד האב):** ר' אליעזר יהודה. **אבי:** ר' חיים זאב (משגיח בישיבת מיר). **אימו:** מרת לאה לבית אייבשיץ (מצאצאי הגאון רבי יהונתן אייבשיץ). **נשות:** מרת אסתר גיטל (זיווג ראשון) בת ר' שמואל אהרון יודלביץ. נישא בשנת ה'תש"ג-1953, מרת חנה קרסניצקי לבית רוטשילד. **רבנות:** הגאנונים אבי ר' חיים זאב, סבו ר' אליעזר יהודה, ר' נחום פרצוביץ, ר' חיים קמיל, ר' יצחק אייזיק שר ור' חיים שמואלביץ (דודה). **חברותא:** הגאון ר' ברוך דב פוברסקי, ר' יששכר מאיר (ראש ישיבת הנגב). **ילדים:** הגאנונים ר' בנימן (משגיח בישיבת מיר בירושלים ובישיבה לצעירים 'משכין ישראל'), ר' נתן צבי (ר"מ בישיבת לייקוד לצעירים בירושלים), ר' חיים זאב (ר"מ בישיבת מיר), מרת לאה מיזל (נישאה לרי סער מיזל, ראש בית המדרש של האנציקלופדיה התלמודית ומעורכיה), חתנו ר' אברהם שפירא (ר"מ וראש חבורה בישיבת מיר). **ספריו:** היר יראה- שיחות מוסר, על סדר קניini תורה, דעת ומוסר, מאמרם בענייני גלות וגאולה •**יבוא שילה**- שיחות בנוסח שבת ומונה •**קובץ בדוראי שמו**- משיעורי על מסכתות נדרים וכותבות •**שיעוריו רב' אריה**- על מסכת יבמות.

**Ο**יפר הגאון ר' אליעזר טורק: בשנים בהן התגוררה משפחת פינקל ברחווב מלאכי בירושלים, ישב הגאון רב' אריה פינקל יומם אחד בשולחן בסלון ולמד תורה בשקיידה רבתה. לפטע נשמעו קולות רמי של קדיחה מהקומה העליונה. בדקות הראשונות תהה רבינו לפשר הקולות, אך דקוק ספורות לאחר מכן, קילופי הסיד ונפילת הטיח מהתקרה הראו בוורור את המתחרש מעל לראשו. "מה זה?", שאל רבינו את הרבנית, "מדוע נשמעות דפיקות מלמעלה? הכל בסדר?". "הכל בסדר", השיבה הרבנית, "רק השכן מלמעלה משפץ ומרחיב את דירתו בחדרים נוספים".

חויר כל על פניו הטובות של רב' אריה. הוא קם ממקומו, סגר את הגمراה שבה היה עסוק, לבש את החיליפה, חבט את הכבען ועלה למעלה. הנקישות על הדלת בקושי נשמעו בהמולת הבניה. רק לאחר דקוק ארכוט שמעו אותו אחד הילדים וניגש לפתח את הדלת. "אבאنمצא?", רビינו שאל. "אבא! אבא!", קרא הילד בחלל הבית, "השכן הרב פינקל בדלת". סומך כל על פניו השכן. 'הרב פינקל? הוי!

הרי כלל לא סיפרתי לו על הבניה המתוכננת... מי ידוע מה הוא הולך לומר לך עתה... הרהר בלבו. אולם, כאשר הוא ניגש לדלת, הייתה לו הפתעה, והוא גילה מחזה אחר לגמרי: "שלום عليك", קיבלו רבינו במארור פנים, וליחס את ידו בחמיות, "כל כך שמחתי לשמעו שהתחלתם לבנות! כבר זמן מהתיyi בין לבי עצמי, כיצד אתם מצליחים להסתדר בדירה קטנה כל כך...". "וואו", המשיך רב' אריה בדבריו, "אני מתאר לעצמי שהבנייה והשיפוץ עולים לכם סכום כסוף גדול, אך לסת"ע לכם בסכוף אין יכול. גם לי עצמי אין. אבל אם אתם זקנים שאחთם על ערבותות להלוואות וכדומה, אוכל גם אוכל, ובשמהה!...". עוד מילה טובה, עוד לחיצת יד, וכבר ירד רב' אריה צזרה לבתו ולתלמודו.

והשכן? עמד בפתח הבית, מביט בתימהן על שכנו היורד במדרגות, כשהוא שקווע בהרהוריהם: "ורבי אריה פינקל ומשפחתו? כיצד הם מסתדרים בבית קtan וצפוף כל כך? והשאלה הגדולה יותר, כיצד רוכשים צאת עין טוביה? לראותך ורק את טובתם של אחרים?...". כשאחד מבני הבית הביע מעט תרעומת על הבניה, השיב לו רב' אריה בפליאה: "אם השכן שבונה היה הבן שלו, גם כן היינו מתנגדים?". מעיןין לציין כי הבניה גרמה להאflat הסלון בቤתו של רבינו ומעוצמת הבניה נשברה האינסטלציה בבית רבינו.

בני הבית צעסו, אך רבינו לא הרשה בቤתו לדבר מילה אחת כנגד השכן ומעולם לא הזכיר ואפיו בرمץ קל את ההפרעה הגדולה והענקים החמורים שנגרמו לו בעקבות הבניה. (מעובד מתוך 'אוצרותיהם המלא')

## אם ראשונים כמלאכיהם - המקביל הרב שמעון אגסי דצ"ל

**המקובל** הרב שמעון אגסי דצ"ל המכונה הרשב"א: נולד בגדאד בשנת ה'תרי"ב (1852) למשפחה סוחרים, שהיגרה מפרס. משפחתו התפרנסה מיבוא צבע הניל (איסטיס) מהודו, וממתוoci מסחר לסתורים בכפרים. בגיל 17 עסק בחידושים התורה על דרך הסוד. בעל רוח-הקדש. גאון עצום והוא אומרם לעילו, שהוא שני לבן איש חי (והבא"ח היה קוראו מהרש"א ר"ת מরונו הרב רבי שמעון אגסי). עיקר פעילותו של הרב הייתה שמירה והפצה של לימודי התורה והחינוך ליהדות. שימש כמגיד שיעור במדרש בית זלכה - ולאחר זמן כראש הישיבה.

אחרי הולחת בנו בכורו אהרון, נולדו לו שני בניים (ר' מנשה ור' מאיר-שושן-חי) ושתי בנות (מרת פרחה ומרת אסטרה), אך הוא שכל את שני בניו. לאחר מכן שכל גם את בנו בכורו העילי, שנפטר ערב חתונתו במגיפות הדבר והוא בן 16 שנים בלבד. במהלך השנים הבאות התנהם הרב, ונולדו לו שלוש בנות נוספות (מרת דינה, מרת כתון ומרת מרים) ועוד, ובשנים ה'תרפ"ט-ה'תרע"ע (1908/9) מלאה כוס נחמתו, עם סיום כתיבת ספרו 'בני אהרון', חיגגת בר-המצווה של בנו עזרא-צ'zion, והולחת בן הזקנים, אליהו-חי'ם.

האסון על מות הבן אהרון, הובילו אותו להעמקת יתר בתורת הנסתר. התשובה ניתנה ע"י הגאון חכם ר' יוסף חיים בתורת הגאלולים. בשנת ה'תרס"ח (1907) הקים את ישיבת 'אגודת תומכי תורה' ועמד בראשה. כמו כן דאג לככללת הבוחרים. נפטר ב-ח' מנחמת אב בשנת ה'תרע"ד (1914) ערבית פרוץ מלחמת העולם הראשונה, במגיפות דבר, שפרצה בקי"ז (בד"כ המגיפה הייתה פורצת באביב). ח' כ-62 שנים. ציונו בעירק.

**אבי:** ר' אהרון. **בנותיו:** ר' ניסים הלוי. **חברותא:** ר' יהודה פטיה. **אשתו:** רחל (צ'לה) בת ר' عبدالלה בן אליה בחרה. **תלמידיו:** ר' משה מרדייר זצ"ל. **ילדיו:** ר' אהרון, ר' מנשה, ר' מאיר שושן חי, מרת פרחה, מרת אסטרה, ר' עזרא צ'zion, מרת דינה, מרת כתון, מרת מזל, ר' אליהו חי'ם. **ספריו:** *יאמרי שמעון* - דברושים וחידושים על התנ"ר והש"ס •**בני אהרון** - פירוש על שער הגאלולים •**שם ממשמעון** - חידושים ופירושים בתורת הסוד. **זהב שבא** - תשיבות וחידושים על הש"ס ושם"ע **יסודות התורה** - ביאור על יג' עיקרי אמונה •**חידונות וגילוי אליהו**.

**ב**תוך כתביו של הרב שמעון נמצאו רישום על התגלות שהיתה לו שנתיים לפני פטירתו בה נודע לו מן השם "כי השליט כל מה שאריך להשלים והגיע זמנו להסתלק מן העולם". בקש שהות כדין להשיא את בנו (עזרא-צ'zion) עם יבמותו וניתנה לו. החכם אפרים הכהן זצ"ל סיפר שבעת לימודليل ראש חדש אב נפלה על הרב שמעון תנומה ממנה הקץ בבהלה וסיפר על התגלות בה נאמר לו "שמעון, מוכה". נמצא ביד המשפחפת פתק בכתב ידו בו ניתן לו רמז ליום פטירתתו.

למחמת הימים עלה לקבורות הצדיקים הקברים בבית העליון ושפר נפשו בתחינה. בשלושת הימים הבאים הלך כהרגלו למד בישיבת 'תומכי תורה' ובימים רבים, כאשר איןנו מופיע - מסתבר שנפל למשכב. כשנשאל חברו, גמאי ישיבת תומכי תורה מר ניסים הלוי, על שלום הרב שמעון, הוא הרגיע באומרו: "מלחמו קלה".

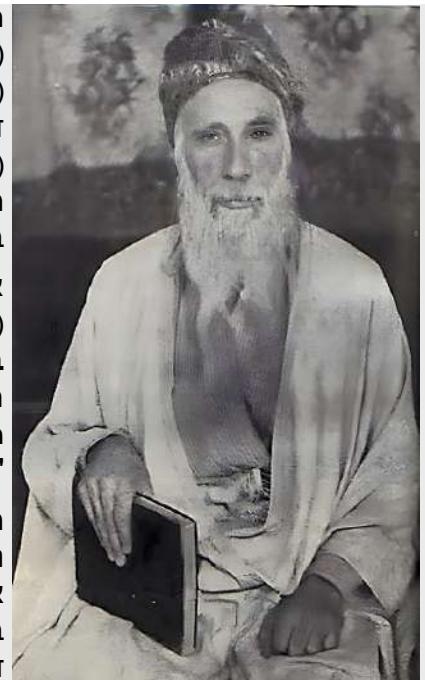
אולם מסתבר שהלה בדבר והוא נאבק קשות במחלה זו. ביום חמישי בערב Km מימייטה, ירד לטבול בברא שהייתה במרתף הבית. לאחר מכן יצא כוחו ועלתה על גג הבית, שם הוצאה לו מיטתו, ושם תחת כיפת השמיים הבקרים של שלחי הקץ השיב נשמתו לבוראה. כאשר נודע דבר פטירתו ביום שישי בבורקן, ירד אבל גדול על הקהילה. פסקה כל עבודה וכל החנויות, פרט לחנויות המזון – נסגרו. השבעה על מותו החל עם צום תעשהباب שנדחה בגל השבת. ולמחמת – פרצה מלחמת העולם הראשונה.

**ל**פרנסתו הזמן מלונדון שבון 'כחול', שהיו שם מזמן בכובisa לבנה ומכר אותו בחנותו. מנהגו בכל יום היה ללימוד לאחר התפילה במשך שעה עם תלמידיו, ורק אח'כ פותח את חנותו למשך שעתיים, ושוב חזר ללימודו עד הערב. גוי אחד שהיה לו חנות מולו ראה שהוא מרווח הרבה מעתם שהוא עובד, ואמר בלבו אלך ואזמין מלונדון שבון צהה ואמכו גם בשעות שהחנות של חכם שמעון אגסי סגורה, וכן עשה, ולא עוד אלא שמכר בחצי מחיר, וכולם החלו לקנות רק אצליו. משראה חכם שמעון שאף אחד לא קונה אצליו אמר: "ברוך הוא, וחזר למדור תורה בבית המדרש".

למחמת בא חכם שמעון לחנותו והנה הוא רואה המולה גדולה ומשטרת ליד החנות של אותו גוי. והתברר שהסביר שהוא ספק הרס את הבגדים הלבנים וצבע רק חצי בגדי כחול. אותו גוי היה מופתע, וכשהביאוו לפני השופט טען ששוחרתו היא כמו של חכם שמעון אגסי ואין סיבה לכך.

שלח השופט שוטר שיקנה מהחכם שמעון אגסי שבון, והכניס את מטבחו הלבנה לתוך המים ולא קרה כלום. ואח'כ הכניס לקערה עם סבון של הגוי והנה כל המטבח כחול ומלוכלכת, וחיבבו השופט. פנה הגוי ואמר: "ומה עשה בכל הסוחרה?". אמר לו השופט: "אני אדאג שחכם שמעון יקנה ממך את הסבונים", וקר היה חכם שמעון קנה את הכל ובמחיר מוזל.

**ב**שנים ה'תרס"ח-ה'תרע"ו (1908-1910) ירדו צרות רבות על יהדות בבל, כגון מהפכת התורכים הצעריים, הגיוס לצבא, פטירתו של הרב יוסף חיים ועוד. רבים מבני הדור נשוואו אז עיניהם לחכם שמעון אגסי זצ"ל, וראו בו את המנהיג הרוחני של העדה. עוד תקפו הצרות על בבל בשנים 1911-1913, עת הייתה בצורת קשה ומושכת, השערדים האמירים, ההמוןים רעבו לחם, והמסחר שבת מאין קוניתם. ואז מוריין חכם רבי שמעון אגסי זצ"ל נקרא ללחוץ את רוע הגזירה ובירום דריש דריש חשוב שמספר שבעות בבית הכנסת הגדול בגדאד, שהתקהלו בו אלף בני הקהילה, בו קרא את הקהל לשוב בתשובה שלמה אל אבינו שבשמים. והתריע על מידות רעות שפשתו בצדורה. לאחר דריש זה, הייתה התעוררות גדולה בצדורה. ומיד בערב פורים נקרא רוע הגזירה. גשמי נדבות ירדו ללא הפוגה, ובמשך הזמן שופר המצב,珂הילת בבל נצלה מההתמוטטות".



# אם ראשונים פמלאים - המקובל הగאון הרבה אליהו מני צ"ל

הגאון רבי אליהו מני צ"ל: נולד בשנת התקע"ח (1818) בעיר שבגדאד. נצר לבית-דוד המלך ומפתח הרדייפות, המשפחה הסתירה את יהוסה תחת הכינוי 'מני ר"ת ימן נצר יש'. בילדותו למד בבית המדרש 'בית זילכה'. כבר בהיותו עיר נ讲师 לחכמת הנצר והחל לעסוק בה. אשתו הראשונה נפטרה שנה לאחר נישואיו בעת לידת הבת. נהג לטבול במקווה טהרה כלليلת קודם אמירת תיקון חצות, הן אנשי הקהילה היהודית והן הגויים ראו בו כאיש קדוש. הגאון מרן חכם רבי יוסף התכתב עמו רבות וענין זה בא לביטוי בספרו 'בן איש חי'.



עליה לארץ בשנת התרי"ז (1856)omid ה策וף לחסידי 'בית אל'. אויר עיר הקודש לא התאים למצב בריאותו וביריאות ילדיו, ושכב ימים רבים על ערש די, עד שרופא פקדו עליו להחליף את משכנו והוא עבר בשנת התרי"ח (1858) לחברון. קרא לתושבי חוו"צ עלולות ורבים עלו לארץ ביחס מיוחד מבוכאה. אשתו ובניו שימשו את האורחים. דאג לייסד בית-מדרשה. לאחר הסתלקות רבבה של חברון (ר' משה פרירה) התמנה לרוב העיר ושימש כ-14 שנים ללא משכורת ונשא במשורה לשם שמיים.



לאחר התרחבות משפחתו נאלץ לקבל משכורת ל machiyato. הקים בית-כנסת 'בית יעקב' בו התפללו לפני כוונות ומנהגי המקובלים בישיבת 'בית אל' בירושלים. כאשר פרצה בעיר מגיפה עבר מבית לבית לטפל בחולמים וביתו היה היחיד אליו לא הגיעו המגיפה. מקובל. מפורסם בצדקותו וקדושתו. הסתגף רבות מרבנים וקשיים ובעינה על מחצית ללא מצע, כשאבן למראותיו - כסימן על צערו על גלות השכינה. אהב את הבדיקות והצעני לכת, ברוח מן השירה והכבד והתمسר לתורה ולמעשים טובים.

בשנת התק"ג (1890) איבד את מאור עיניו עקב מחלת הקטארקט והצער מאוד על העדר לימוד התורה. למרות שהקריאו לו מתוך הספרים טען כי אין דומה שמיעה לראיה. לאחר ארבע שנים הגיעו אליו ימי אפשרותו לרפא את עיניו אם ישלים ממשון רב. רבינו הסכים לשלים כל סכום אך לאחר שתירפא, כעבור שלושה ימי טיפולים חזר מאור עיניו. הרב ביקש לשלים מרופאו אך עקבותיו לא נודעו. נפטר ב-ח' תמוז ה'תקנ"ט (1899). חי כ-81 שנים. ציונו בחברון. בהלווייתו השתתפה כל העיר חברון, יהודים ולא יהודים. בנו הבכור, ר' שלימאן מנחם כהן אחורי הרבה של חברון. ערבים שהאמינו שרביבו היה "ויליאם" (קדוש) ורק למראית עין היה יהודי, ביקשו להעביר את גופו מקברתו למקום שבו קוברים ערבים את מוצבתו משך חודשים רבים.

**אביו:** ר' שלימאן. **אשתו:** מרת סרחה (בזיווג ראשון), מרת סمراה (בזיווג שני). אחותו הצעירה של הגאון ר' عبدالלה סומך. **רבו:** ר' עבדאללה סומך (תלמידו המובהק). ר' רפאל ידידה אבולעפיה. **בניו:** ר' אברהם ברוך, ר' יצחקאל שלום, ר' שלימאן מנחם. **בתו:** מרת רחל (נישאה לר' עזריא יצחקאל מהן). **ספריו:** *מעשה אליהו* - דיני איסור והיתר. *שיח יצחק* - על מנהגי ישראל. *זכרון אלהו* - דין בדברי המקובלים האחרונים.

**מה** שחר נוערי, שאף רבינו לעלות לארץ ישראל ולחונן את עפרה. ואכן, לאחר שהיא אחד מהאריות שבחברות הגאנונים המקובלים בגדוד, נתן את רעייתו הצדקה, אחותו רבו הגadol, ואת שלושת ילדיו, ושם פעמי לארץ. הוא ה策וף לאורת גמלים שחצתה את המדבר. יומ שישי, ערב שבת קודש, ורבינו פנה למדריכי האורה וביקש לשבות במדבר. הם הביטו בו בתימהון. סבב סביב רך חול וחול, חולות ושםנה. מי יסכן את עצמו לשבות כאן ים תמים. ובכלל, המים והחowan מוחשבים למסע מתמיד, אין הם ערוכים לפיגור של ים.

"אבל לפני שיצאנו בדרך התניתית עמכם שנשבות במדבר!" עזק ר' אליהו. מנהיג השירה גיחר: "אםنم כן, רבים היהודים המתנים עמנון כן, ואנו מסכנים, ולבסוף מושכנים, והוא בדרכנו והם מתלוים אלינו בלית ברירה בנימוק של פיקוח נפש כיוון שמסוכן מאד להישאר בלבד במדבר, שודדים ורוצחים מסתובבים באזורי, ולעתים קרובות אורבים לשירות". ואכן, היה בכר משומס סכנות נפשות, ופיקוח נפש דוחה שבת, אבל ר' אליהו לא יותר, הוא נשאר בלב הישימון יחד עם אשתו ושלושת ילדיו.

מדרך האורה לא התבלט בעניות מצפון. והפקירם לנפשם. השירה המשיכה בדרכה.ليل שבת, רבי אליהו קידש על היין מעל שלוחן החול, עלי נפשה מפה צchorah. קולות הזמירות ששרלו ביללת תנים ונמהת המדבר וסופה החל לא העיבה על טעם מאכל שbeta. מיד במוחאי השבת הבדיל רבי אליהו, ובאיושן לילה החל לצudo עם אשתו ובוני בעקבות השירה. מה הוא סיכוייהם להישיג בצעודתם את שירות הגמלים שהשיגה אותן מהלך ים שלם? אך הנה זה פלא, לפנות בוקר השיגו את השירה! אין זאת אלא שארעה להם קפיצת הדרכ! בכבוד ובמוראה התקבלו על ידי נסועי השירה והגינו בשלום למחוז חוףצם, לעיר קודשנו ירושלים.

**מה**oba בספר 'יששכר זבולון', על רבינו, שלמד בצוותא עם החכם רבי ניסים עני צ"ל בגדוד לפני עולתו לא". הם למדו בספר "דברי שלום" של נכד הרש"ש צע"א והתקשו בדבריו, לא הבינו כיצד הסביר את דבריו סבו הגadol. אמר רבי אליהו מני, שנראה לו שהרב "דברי שלום" לא הבין את דברי סבו, רבינו שלום שרעבי צ"ל. לאחר אמרה זו, הרב אליהו מני החל צעק בקהל מר, בלי יכולת להוציא מפיו מילה, ובכח בכ"י תמרורים. לאחר ארבע שעות היכה בידו על ליבו כאמור "חטאתי", והתרפא. כאשר שאלוה מה היה ספר שהרש"ש שקדם התגלה אליו ואמר לו: "מה כוחך לדבר על נכדי שלא הבין את דברי, אתה הוא שלא הבנת אותם!". ועד שבקיש מהילה, וסלח לו. ובಹקמת ספר 'זכרון אלהו' הוסיף, שהרש"ש הודיעו שימות בחתאו זה, ולא יתפרק לו עליו!. בכה רבינו והעתיר, עד שהרש"ש הסכים למחול לו, בתנאי שיקרא את שם בנו העתיד להיוולד לו בשמו. וכך היה, הרבנית יליה בון ונקרא שלום, ע"ש הרש"ש ציע"א!

# אם ראשונים כמלכים - הרבה שמחה זיסל זיו- הסבא מקלם' זצ"ל

**רבי שמחה זיסל זיו זצ"ל** הידוע **'סבא מקלם'**. נולד בשנת ה'תקפ"ד (1824) בקולם שבילטא. מרישי תנועת המוסר. ייחוס משפחתו מגיע למאר"ל מפראג, ר' עקיבא איגר, ר' אברהם ברוידא ועוד רבים. עוד בילדותו התבלט בכשר מנהיגותו. מוחון בכישרונות עצומים והפליא את תלמידיו בקשיותו החריפות. לשקדנותו לא הייתה גבול. הוא הסתగר בחדרו ומעט לא יצא מפתחו, למעט במרקמים דחופים. **ישן** במשר היממה **כשעתיהם** וחצי כאשר **חילק את השינה** לחמש **פעמים**, חצי שעה בכל פעם (כדי שלא לטעם טעם מיטה). בימי השבע לא היה פושט את בגדי ולומד כל הלילה. הייתה לו קביעות ללמידה שתיים עשרה שעות רצופות. נודעה זהירותו בממון אחרים. הקפיד מאד לבב יתרוחו בתארים. לא נתן לתלמידיו ליקום מפניו או לכנותו בתואר רב.



הגיע לשיטתו גם על הרהוריו ליבו והגיע לשיטת מחשבה עצומה עד שהיה נהג להזoor בערביהם על מחשבותיו של כל היום שעבר כדי לבקר אחראיה. גדר על עצמו **שלא לאכול**

**מרק פירות** במשר כל חייו כאשר הרגש תאווה יתרה לה. אף פעם לא הוציא אנחה בנווכחות בני אדם, גם כשהיא חוללה מסוכן וסובל מכאבים קשים, כדי לא לגרום צער ואי נעימות לסטודנטיו. פתח בית-מוסר בעירה זאג'ר (קובננה). הקים בקהל את בית תלמוד תורה. בשנת ה'תרל"ז (1876) הסתבר בית-הتلמוד מצד השלטונות, לאחר הלשנות בדבר הסטה והרב מחלץ בקשוי רב ובעקבות המקירה נאלץ לשנות את שם משפחתו מבROIDא ל'זיו. בית התלמוד נסגר ונפתח מחדש בעירה גרובין שבקורלנד (לטביה). נפטר ח' אב ה'תרנ"ח (1898). חי כ-74 שנים. ציינו בקהל.

**אביו:** ר' ישראל ברוידא. **אשתו:** בת ר' מרדכי מיזוח מקלם. **בנו:** ר' נחום זאב זיו (חוותנו של ר' אליהו דסלר מה'ס' מכתב מלאהו). **בנותיו:** רחל גיטל (נישאה לר' חיים יצחק זיו), נחמה ליבנה ה'יד' (נישאה לר' צבי הירש ברוידא). **מרבותינו:** ר' ישראל סלנטר (מחולל תנועת המוסר, ממנו למד בקובננה), ר' מרדכי גימפל ברוזינואה. **תלמידיו:** ר' אליהו לפיאן (בעל "לב אלהו"), ר' נתן צבי פינקל (ה"סבא מסלובודקה"), ר' ירוחם ליבוביץ' (המשגיח ממיר), ר' יחיאל מיכל טיקוצינסקי (בעל "גשר החיים") ומנהלה של ישיבת "ע"ז חיים"), ר' יעקב משה חרל"פ (בעל "מי מרום"), ר' אהרן בקשט, ר' אישר זלמן מלצר, ר' משה מרדכי אפשטיין, ר' נפתלי טרופ, ר' יוסף יוזל הורוביץ, ר' אליעזר גורדון מטלץ, ר' יצחק בלזר מקובנה ועוד. **ספריו:** **חכמה ומוסר** – ענייני תורה, מוסר ויראה. **כתביו הסבא מקלם** – חכמה ומוסר.

**אמו** של רבי שמחה זיסל, הייתה אישה גדולה, ומפורסמת כלמדנית וצדקנית. היא הייתה בקייה בהלכות עד כדי הוראה ובמיוחד בהלכות נשים. כל ימיה עסקה בצדקה וגמilot חסדים, בטור גבאיות צדקה היה לה אסוף נדבות בשעת לווית נפטרים לטובת העניים כפי שנוהג היה בעירויות הקטנות, גם כשפיטה עליה בתה היחידה, לא שינתה ממנהגה זה והסתובבה בשעת הלוויה עם קופת הצדקה, כשהיא אומרת: **"וכי משום שאני שריה בער ואבל, אריכים הענים לסובל?"**.

**בספר 'אור דניאל'** מובה שארע עם אבי תנועת המוסר רבי ישראל סלאנטר זצ"ל. היה זה בעת היילoco בשוק, פנה אליו אחד הסוחרים ושאל: "רב", כיצד חיים?", שכונתו אף מתפרקנים, אם עוסקים כל העת בתורה הקדושה. השיב לו רבי ישראל: "ואני שואל כיצד מתים?!", שכונתו לומר עם איזה מטען רוחני - תורה, מצוות ומעשים טובים, יגעו האדם ביום פקודה! הילך הסוחר כל אותו היום, כששאלתו של רבי ישראל מהדחת בראשו "כיצד מתים!". בערב החיליט החלטה נחשוצה - **עובד הוא את מסחרו וטומן עצמו בבית המדרש**. אותו סוחר הוא לא אחר מאשר רבי שמחה זיסל 'הסבא מקלם', שהפרק לאחד מגדולי תנועת המוסר וראש ישיבת קלם!

**ג**עם **'סבא מקלם'** השתתף בחותונת תלמידיו רבי אליהו דוב לייזובי, בעיר לנדרבורג. לפני החופה העלה לדין דבר הלכה על טבעת הקידושין והתלקח ויכוח עיר בין הנוכחים, והנה באותו זמן הגיע אל המקום רב העיירה. כאשר נודע לרבי שמחה זיסל, שזהו המרא دائarra, הפסיק מיד להשתתף בו כוחה ההלכתי ולא הוציא כל הזמן הגה מפיו, עד שהתקבל הרושם כאלו אין כלל בנ-תורה. כל זאת מפני חששו שהוא יפגע פגעה כלשהי בכבודו וערכו של הרב.

**כ**אשר היה חולה פנה לחובש. ולמה? לסמוך על 'ביטחון' בלבד, שה' יתריך' עזרהו בלי' עזרה מרופא - לא רצה, כי אולי אין בטחומו שלם, ולא ירפא אותו מן המשדים. מאידך, להעזר ברופא לא רצה, פן חלילה, ישם מבטו בו ולא בה' יתריך. لكن נמצא פתרון: "חובש". מחד גיסא, הוא עושה את ההשתדלות כדי שלא תבוא רפואתו בדרך "נס", שהרי גם החובש יכול לעשות הרפואה הדורשה, אבל מאידך גיסא, יודעים הבריות של "חובש" אי אפשר לסמוך, וצריכים להתפלל לה' שיצליח החובש במלאתו ויכונן לרפואה האמיתית. [לב אלהו]

**ר**בי שמחה זיסל לא נטול לעצמו אף פרוטה אחת, לא משכר עמלו בגין הכספיים, וגם לא מכל עבודותו החינוכית בישיבה. **פעם** **כשחזר מגਬיותו מסר לידי הגבים חצי סיגירה**. לתמהונם, סיפר להם שבחזון סיום שליחותו נשארה אצלו חצי סיגירה זו, אשר רק ח齊ה הספיק לעשן **בימי מסעותו על חשבון המוסד**. ובכן עתה **ששים** כבר המלוכה הוא מחזירה לרשויות הגבים... [תנועת המוסר ח'ב]

**ע**עד כמה שהוא דואג לטובות הזולות תעיד העובדה הבאה. פניו של רבינו, זהרנו תמיד בימי שבת קדש בהוד קדשות השבת. פעם אחת נבהלו תלמידיו שומעי לחקו לראותם, וזה השבת נעלם כליל פניו. כך בלילה שבת, ובכל אותה שבת. במושאי שבת לאחר ההבדלהนานה הסבא מקלם זצ"ל ואמר: "פרץ סמולנסקין מת (זהו היה המশיכים שבדור ההוא, והוא מפורסם בשינאה עיוורת לתורה וללומדיה). מי יכול להסביר ולהיכל צער הנשמה בבואה לעולם האמת ובעומדה בדין!" (על שור)

**נ**סיפור על הסבא מקלם שרוב ימי חייו היה חולה לב אנוש, אך תמיד חשב, שסיבת חולשתו היא בגלל עצמות. ביום האחרון כששכב על משבבו מתוך חולשתה רבה, סבר כי זו שוב עצמות, נגע מטיטתו, ותוך כדי חילצת נעליו, נפטר. **MSGOLOTIYI:** סגולה לבנים שקידש את הכללה בטבעת של כסף, עגולה מבפנים ומרובעת בחוץ, מקובל בירושלים עיה'ק, שזו סגולה נפלאה לבנים, אפילו אם הכללה עקרה.

# אם ראשונים כמלכים – הגאון הרבה מנוח בראדא צ"ל

**הגאון הרב מנוח בראדא צ"ל** – נולד ב-כ"ב שבט ה'תר"כ (1860). נ"ג ל' אברהם ברודא (מח"ס 'אשל אברהם'). ראשית חינוכו של רביינו היה על ברכי זקן (סבו מצד אימו, הגאון ר' אברהם יצחק וינברגר) ממנו עלה והתעללה במעלות התורה הקדושה. לאחר שנישא עם רעייתו שהייתה יתומה, הרה"ק ר' יהוסף רוטנברג (ה'בני שלישים' מקאוסאן) הבטיח לרביינו בתור נדונית למסור לו את כס הרבנות דק"ק טאהש. ואכן כן היה. אחר שהתחנן כשהיה בן עשרים ושלוש שנים התמנה לשמש כمراď אדטרה בעיר טאהש במקומן חותנו. אחר ששימש כרב ואב"ד בטאהש במשך עשרים שנה, התמנה לשמש כאב"ד ורב העיר קאלוב. כשגעה להקלתו החדש בקאלוב הצטרפו אליו חלק מתלמידיו, שלמדו אצל בישיבה בטאהש. היישיבה בקאלוב הלכה וגדרה. למדו שם כמהתים וחמשים בחורים. רביינו זכה שיצאו שם תלמידים גדולים ועוצמים. בשנת ה'תרפ"ה (1925) אמר רביינו לתלמידיו, שכבר יצא מהישיבה כשנים-עשר אלף תלמידים!



בעל הנגגות מופלאות. ענק בתורה ובצדקות, ענוותן ושל ברך. רדף צדקה וחסד. בכל יום השכימים ובכח כshaעה שלימה על גלות השכינה. זירץ את תלמידיו להשכימים בבוקר כל האפשר, כדי שלימודיו שכר מועט עברו מזונים. מבני העניים לא ביקש כלל. שספיק לתלמידי. ביקש מתלמידיו שיכל לאלול. רביינו בעצמו היה מסתובב כחשי שעה, לפני שהסתיים השיעור, היה מצהה, שילכו לאכול. רביינו בעצמו היה מסתובב בין השולחנות, בשעה שאכלו ודאג, שלא יחסר להם כלום. תמיד האיר פניו ושאל לשולם תלמידיו. בעל רוח-הקדוש. הסתלק לגאנז' מרומים בעיר קאלוב בערב שבת קודש ח' בא תרחש"צ (1938) ושם נפטר. ח' כ-78 שנים. מכיוון שהיה חשוב בנים, הרבנית הכניטה לביתה את קרובות משפחתה הצדקת מרת שרה רחל (בת ר' מרדכי מדמיטש). היא גזלה אצלם כבת. כאשר הגיעו לפיה ניסאה לגאה"ק ר' אשר לאו (בן ר' אלימלך מטההש). על פי צוואת רביינו, ר' אשר לאו מילא את מקומו בעיר קאלוב.

**סבא (מצד איבו)**: ר' שלמה זלמן. **סבא (מצד אימנו)**: ר' אברהם יצחק וינברגר (אב"ד קלינויווארדיין). מח"ס 'פני יצחק'. **איבו**: ר' אברהם (אב"ד ברוזן מח"ס 'פרי החג'). **אימנו**: מורת אסתר. **אשתו**: מרת מרים (בת הרה"ק ר' משולם פיש לאו) ראש שוללת טאהש הנקרה השרפ' מטההש. נישא בחודש ניסן ה'תרמ"ג-3 (1883). **מרבותיו**: סבו, ר' אברהם יצחק וינברגר (אב"ד קלינויווארדיין מח"ס 'פני יצחק'), ר' יקוטיאל יהודה טיטלבוים (מח"ס 'יטב לב' מסיגט), ר' יואל צבי ראהט (מח"ס 'בית היוצר' אב"ד חוסט. רביינו היה תלמידו המובהק). **מתלמידיו**: הגאון ר' מרדכי גורבר, ר' משולם פיש מטההש (מח"ס 'עובדת עבודה'). **ספריו**:obar מנוח.



**תלמידיו** הרה"ח ר' מרדכי גורבר צ"ל סיפר: "דריכו בקדושים של רביינו היה לחלק פשטיידה לכל התלמידים לאחר התפילה בשבת. מי שרביינו הכיר עליו, שלא הילך באותו היום למקווה, לא נתן לו פשטיידה. פעם אחתஇיחרתי ליקום בבוקר. החלטתי, שਮוטב לילכת למקווה ולהתארח בתפילה מלbove לתפילה בזמנן לפני טבלתי במקווה, וכוך עשית. הלכתי למקווה. שנכנסתי לביה"מ הם כבר הגיעו ל'ברוך' שאמר. לאחר התפילה עמדתי לפני רביינו לקבל פשטיידה. אמר לי רביינו: "הן אמרת, שבאת להתפלל, כשה伉לים כבר התפללו' בורך אמרך. עפ"כ כיוון שהיית לפני כן במקווה, תקבל פשטיידה!".

**ו'פר תלמידיו** מרכז רביינו הרה"ק ר' משולם פיש מטההש (מח"ס 'עובדת עבודה'): ראייתך אצל דוד זקנ' הגאה"ק רב' מנוח בראדא מקאלוב צ"ל, שזכה להימנות בין תלמידיו: היה נהוג שבשבת קודש בבוקר לפני התפילה התלמידים באו לשתוות תה חם בחדרו. באותו השעה רביינו הביט על פניו כל התלמידים שעמדו לפניו, והכير על כל אחד מהם במקווה. כאשר הכיר על פניו אחד מהם שלא טבל- לא נתן לו לשתוות, עד שילך לטבול. כך היה בעת סעודת הבוקר, כאשר חילק קוגל לתלמידי הישיבה. אם הכיר על פניו אחד מהם, שלא טבל במקווה, החזיר את ידו ולא רצה לחתת לו. (עובדת עבודה – פטגמי קודש)

**אחד מתושבי העיר קאלוב**, ר' ישעיהו פרידמן, שימוש בגבאי בית-הכנסת. עברו שבע-עשרה שנים מנשואיו ועדין ר' ישעיה לא התבקר בזש"ק. פעם אחת בליל חג הפסח הטמין את האפיקומן. כשה הגיעו לצפון אמר: "רביינו, אני לא מחזיר את האפיקומן עד שרביינו יבטיח לי שאוושע בזש"ק". הצדיק ענה: "וכי אן יכול להבטיח?". אך הוא עמד בשלו, שיאנו מחזיר לו עד שישמע הבטחה מפורשת, כי הוא חובה בן. כך נמשך הדבר זמן רב. כשה השעה היתה חמיש עשרה דקות לפני חצות. הרבנית אמרה לבעה: "קאלובר רב, תמיד אתה מדקדק לאוכל אפיקומן לפני חצות. עכשו לא תאכל? תבטיח לו!". אך רביינו התעקש, שיאנו יכול להבטיח. הרבנית אמרה: "אני רוצה לאכול אפיקומן לפני חצות. אם לא תאכל, גם אני לא אוכל". רביינו אמר לה: "הלא את בת הרב מטההש. תבטיח לו כדי שנוכל לאכול אפיקומן". אמר לה: "בсадרא". חזרה ושאלה: "מה כוונתך 'בсадרא' שאמרטה?". רביינו אמר: "בשנים-עשר החודשים לאחר מכן הוא יעשה ברית מילה!". השנה הבאה היתה שנה מעוברת. נולד לו בן זכר ב-ז' אדר שני, ובפורים הכנסו אותו בבריתו של אברהם אבינו, ותהום כל העיר ממעשה זו. (שיח זקנים)

באوها היום שנולד הבן, חל היומא דהילולא של הרה"ק ר' יצחק אייזיק טובי מקאלוב צ"ע. כמה אנשים נדחו לחדרו של רביינו (גם הם ביקשו ישועות) עד שנשברה הדלת. (למרות שהברא את הדלת, לא עס). מעולם לא כעס רק אדרבה שחחק). הם ביקשו ממשו ברכות והבטחות. רביינוצחק ואמר בעוניה: "אני רב' ואני יכול להבטיח. חסידי אונגרר חשבים, שאמ פעם אחת הפצרתי אצל הש"ת ושמע את תפילה, שכסדר אני יכול להבטיח. הר' הרבה רבניים באו לארצית של רב' אייזיק, לנו אצלם ותפעלי ישועה". (הגדת פרוסד הצדיקים')

# אם ראשונים פמלאכיס – הగאון הרב יצחק יוסף זילבר זצ"ל

הגאון הרב יצחק יוסף זילבר זצ"ל – נולד בבקזאן ב-ג' אב ה'תרע"ג (1917). בהיותו בן שס כבר ידע להתפלל את כל התפילהות בעל-פה. אביו לא שלח אותו לבית הספר כדי להימנע מחילול שבת, אלא לימדו בעצמו. מגיל ארבע עשרה החל לעבוד בבית מלאכה לתיקונים. בשנת ה'תש"א (1951) נשפט לשנתיים מאסר במחנה עבודה שם קיבל את התפקיד של שואב המים (תפקיד שאמורין למלא חמישה אנשים), כדי שלא יצטרך לחלל שבת וdag בששת ימי החול להכין גם עבור שבת ומיחמש בכל בוקר עד שבע וחצי בערב נשא ללא הרף דלי' מים מהנהר לממחנה. כדי שתתיה לו שהות ללימוד תורה – במקום לכתת הוא התחילה לרוץ, ובזמן שחשך למד תורה.

בשנת ה'תש"כ (1960), בעקבות הביקורת, שנכתבה נגד אורח חייו הדתי בעיתונות הסובייטית, ובגלל החשש שיקחו את ילדיו, עבר להtagורר בעיר טשקנט. הרב הקפיד שלא לשולח את ילדיו בשבת ללימודים וישב שנתיים בכלא הרוסי בעווון חתירה כנגד יסודות השלטון' ובתנאים בלתי אנושיים ובמסירות נפש הצליח לשמר שבת. היה מסורב לעלה במשך 12 שנים. עד עלייתו ארצה ס"מ מספר פעמים את כל הש"ט.

בשנת ה'תש"ב (1972) עלה לארץ וגר בשכונת סנהדריה מרכבתה בירושלים. העיר שיעורי תורה בישיבות 'שבות עמי' ו'דבר ירושלים'. פעל למען סיור גיטין עבר נשים מסרובות גט. יסד את ישיבת "שב' גולה" ובשנת ה'תש"ט (2000) הקים את ארגון 'תולדות ישורון' לעולים מרוסיה שבו פעילים יותר מ-350 רבנים. בשנת ה'תשמ"ט (1989), כשהשליטון הקומוניסטי החל להתרופף, נשלח מציריך למוסקבה, יחד עם הרב אלכסנדר איינשטיין והם הקימו את ישיבת "תורת חיים". מרכז הגראי"ש אלישיב זצוק"ל כינה את רבי 'אחד מל"ו' צדיקים של הדור. כל חייו היו ניסיונות. נפטר ב-ח' באב ה'תשס"ד (2004). ח' כ-87 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

**סבא (מצד האב): ר' נפתלי. סבא (מצד האם): ר' משה מישל שמואל שפירא (רב העיר רוגובה שבLIGHTA, מחבר הספר "תבאות שם"). אביו: ר' בן-ציון חיים (רב העיר קאזאן). אימנו: מרת גיטה-לאה זידמן. מתלמידיו: ר' מיכאל חן (ראש ישיבת 'שב' גולה'), ר' יעקב אוסטרוסקי (ראש ישיבת 'שב' גולה'), ר' ישראל אלטשולר (ראש מכון היל' ישראל'). לילדיו: ר' בן-ציון חיים (יו"ר ארגון 'תולדות ישורון'), מרץ מלכה ועוד שתי בנות. חתניינו: ר' חיים זאב זבדי, ר' אברהם קופרמן ור' יוסף שוייגר. מספוריו: •ולhabba לא תבער בר- על קיום הנבואות •ישיחות על התורה •להישאר יהודי. •תולדות חייו •אחד מל"ו- נכתב ע"י תלמידיו ר' אברהם כהן.**

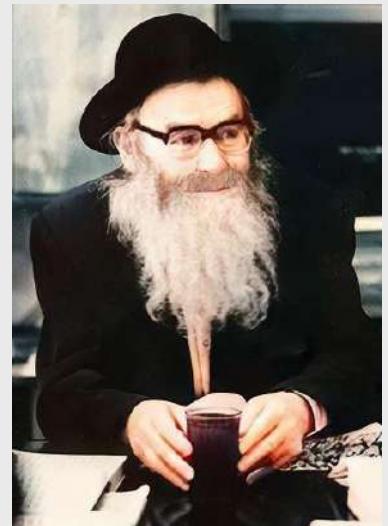
הרב יהודה ליב אברך מתלמידיו הקרובים של רבי יצחק ומראשי ארגון 'תולדות ישורון' מספר: "ברשות הרב היה סכם כסף גדול מאוד בדולרים, שלא היה שלו, והוא ציר להעביר את הסכם הזה למישחו לצדקה. יום אחד, כשהגיעו הביתה, ראה, שפרצו את הדלת, הפכו את כל תכולת דירתנו, וככסף איןנו הוא נבהל מאד וחש שאותו תבוא וצטער. היא הרי נאלצה לעבוד קשה והיו להם בעיתות כלכליות קשות, ועתה מה יהיה אם יצטרכו להחזיר את הסכם מכספם... רק על זה הוא חשב וחרד, שאשתו לא תצטער.

מיד רץ לחתנו, הרב חיים זבדי, בעלה של בתו הבכורה, שאבי היה מומחה גדול למןולים. הם תיקמו במהירות את המגעול והדלת, ניקו, סידרו את כל הדברים, ועד שאשתו חזרה הביתה, היא אפילו לא הבחינה, שהדלת נפרצת. עד יום מותה היא לא ידעה, שהכסף נגנב, ושהרבות זילבר החזיר בחשאי את כל הכסף עד האגורה האחורה. היא רק התפלהה לפעים — מדוע כמה דברים נמצאים שלא במקומם..."

הגב' סופיה קרגלאק, שהכירה היטב את רבי יצחק עוד מתקופת מגורי בטשקנט מספרת: רבי יצחק היה צריך למצאו מישחו באופן דוחף, כנראה בשביב גט, אבל לא ידע את כתובתו. הוא האמין מונית, יצא מהבית, התישב ברכב ואמר לנוגה: "בוא ניסע!". שאל הנוגה: "לאן נסעים? – לא יודע. אני צריך למצאו מישחו. סע...". הם יצאו משכונת סנהדריה והגיעו לצומת. "לאן הלאה?" ורבי יצחק משיב: "אם לא יודעים לאן לפנות ימינה". הם פנו ימינה, עברו את כל שכונות רמות, יצאו מירשלים לכיוון השפלה...

הוג המוניות, שלא יכול היה להחזיק מעמד יותר, פנה ליישוב הראשון בדרך גבעת צאב ואמרה: "אתה הרי לא ידע את הכתובת! למה שתבצע סתם לך את כספך? רד כאן. הנה, יש פה תחנת אוטובוס, ותחזור הביתה. חבל לי על הכסף שלך!". יצא רבי יצחק מהמונהית ושאל את האדם הראשון שהזדמן לו ברחוב: "תגיד, אתה מכיר במרקחה את פלוני? והוא ענה: "הנה, אכן, הוא מתגורר בבית הזה". זה נשמע כמו סיפור, שמספרים על בעל שם-טוב הקדוש. אבל לך זה היה באמטי! נוג המוניות, שהטسع את הרוב ספר את הסיפור הזה לבעל".

הרב צבי פטلس מצטט סיפור, שראה בעлон שפרסמה gabriel. הרספור הוא בערך: פעם בחורף יצא רבי יצחק לשכונת גאולה. ירד גשם חזק, הכל היה בוץ ומולכלך. נדמה לי, שהוא עלה במלعلا רחוב יחזקאל לכיוון גאולה. ומולו הלך במודוד הרחוב בחור צעיר וחסוך. הלה הלך ב מהירות – ואז, או שלא הבחן ברב יצחק שהגע מולו, או שרצה שרerb פנה לו את הדריך בקיצור, הוא דחף אותו חזק בכפותו ומובילו להסתובב המשיך לרוץ הלאה, בירידה. כנראה מיהר, כדי לא להירטב יותר מדי בgeom. מעוצמת המכנה נפל הרוב לשוליות... הוא קם מהשלולית – כלו מלוכלך ורטוב – הרים את ראשו כלפי שמיים וצעק: "נפלתי מעצמי! זו לא אשמתו! אין עליו שם אשמה!".



אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל  
**PnineZadikim@gmail.com**

למעוניינים לקבל את העلوן ישירות למייל, יש לשלוח  
בקשה**PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח  
עלון 'פנוי עין-חמד' משנים עברו  
לקבלת עלון פנוי עין-חמד,  
יש לשלוח בקשה למייל:  
[PnineEH@gmail.com](mailto:PnineEH@gmail.com)**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה  
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו  
והצלחה בכל העניים וכן בחינוך הילדיים